

Univerzita Palackého v Olomouci
Právnická fakulta

Jana Šolínová

Služba dopravní policie

Bakalářská práce

Olomouc 2022

Prohlašuji, že jsem bakalářskou práci na téma „Služba dopravní policie“ vypracovala samostatně a citovala jsem všechny použité zdroje.

V Olomouci dne 31.3.2022

Jana Šolínová

Ráda bych poděkovala Mgr. Petře Melotíkové, Ph.D. za odborné vedení práce, užitečné připomínky a cenné rady a za její trpělivost a ochotu při vypracování mé bakalářské práce. Poděkování patří také mé rodině a nejbližším přátelům za podporu při studiu.

Obsah

ÚVOD	5
1 Policie České republiky	7
1.1 Dopravní policie	9
1.1.1 Struktura dopravní policie	9
1.1.2 Dopravně inženýrský úsek	10
1.1.3 Oddělení silničního dohledu	12
1.1.4 Dálniční oddělení	13
1.2 Historie dopravní policie	14
1.3 Současná věcná působnost	15
2 Dohled na bezpečnost a plynulost provozu na pozemních komunikacích	17
2.1 Oprávnění policie při dohledu na bezpečnost a plynulost provozu na pozemních komunikacích	20
3 Dopravní nehody	26
3.1 Šetření dopravních nehod	27
3.2 Zvláštnosti v šetření některých nehod	29
3.2.1 Dopravní nehody s účastí speciální osoby	31
4 Základní aspekty řešení přestupků v působnosti policie	33
4.1 Příkaz na místě	33
4.2 Oznamování přestupků	34
4.3 Přestupky proti bezpečnosti a plynulosti provozu na pozemních komunikacích	35
4.4 Vybrané přestupky podle dalších zákonů řešené policií příkazem na místě	36
ZÁVĚR	38

Úvod

Pro svoji bakalářskou práci jsem si vybrala téma služba dopravní policie. Téma jsem si vybrala z mnoha důvodů. Jedním z nich je jeho aktuálnost. S rostoucí ekonomikou a stále rychlejším životním stylem souvisí požadavek na častější a samozřejmě také rychlejší přepravu osob, ale i věcí. Stále narůstající hustota dopravy s sebou však přináší daň v podobě dopravních potíží s nepříznivými následky na životě, zdraví i majetku. Vzdávající hustotu dopravy potvrzuje také celostátní sčítání dopravy. Na silnicích přibývá kamionů i osobních automobilů a podle Ředitelství silnic a dálnic je nejvyšší nárůst zaznamenáván na dálnicích. Nákladní doprava se v České republice rozmohla již vstupem státu do Evropské unie, jelikož silniční nákladní doprava je nejdůležitějším druhem pozemní dopravy jednotného trhu Evropské unie. V souvislosti České republiky se vstupem se na našem území nerozvinula jen nákladní přeprava, ale i osobní.

Společnost je neustále v pohybu a účastníci silničního provozu se s dopravní policií setkávají téměř neustále, jelikož dopravní policisté plní úkoly spočívající v dohledu na dodržování právních předpisů v oblasti silničního provozu tak, aby právě nedocházelo k možným dopravním komplikacím, ale také již nastalé problémy řeší např. při vyšetřování dopravních nehod. Zajištění bezpečnosti provozu na pozemních komunikacích patří k prioritám každého moderního státu. V české republice upravuje chování účastníků silničního provozu především zákon č. 361/2000 Sb., o provozu na pozemních komunikacích a o změnách některých zákonů ve znění pozdějších předpisů (dále jen „zákon o silničním provozu“).

„Zajištění svrchovanosti a územní celistvosti České republiky, ochrana jejích demokratických základů a ochrana životů, zdraví a majetkových hodnot je základní povinností státu“, což zakotvuje na ústavní úrovni v čl. 1 Ústavní zákon č. 110/1998 Sb., o bezpečnosti České republiky. Důležitost dopravní policie, jako nezbytné součásti Policie České republiky, spočívá zejména ve snaze předejít situacím, které mohou vést právě k ohrožení života, zdraví a majetkových hodnot.

Cílem bakalářské práce je „představení struktury služby dopravní policie“, „shrnutí věcné působnosti dopravní policie“ a „nastínění historie a vývoje dopravní policie“. V celé práci dále budeme zkoumat otázku „úlohy dopravní policie v rámci dopravně bezpečnostní prevence“ a otázku „spolupráce s ostatními orgány“.

Rok 2022 zanesl do legislativy řadu změn v silničním provozu i v oprávnění pro policisty zařazené do služby dopravní policie. Také těmito novinkami se bude bakalářská práce zabývat.

V této práci se pokusím o interpretaci právních předpisů souvisejících se službou dopravní policie a budu sbírat data z právních předpisů, odborné literatury a judikatury. Pro seznámení s legislativou a popis postupu policie při různých dopravních situacích používám především deskriptivní metodu a okrajově metodu komparativní pro srovnání dřívější a nynější právní úpravy nebo závažnosti jednotlivých přestupků na poli dopravy.

Bakalářská práce je rozčleněna do 4 kapitol, které obsahují příslušné podkapitoly. První z nich se zabývá obecným nástinem Policie České republiky a její organizací. Dále je již uvedena struktura služby dopravní policie a popis činnosti jednotlivých článků této služby. Tato kapitola se také věnuje historii a vývoji dopravní služby a vývoji právních předpisů v této oblasti. Ve druhé kapitole se práce dostává k hlavní činnosti dopravní policie, kterou je dohled na bezpečnost a plynulost provozu na pozemních komunikacích, a s tím souvisejícím oprávněním, které policii v této oblasti zákon přiznává. Další kapitola se zabývá postupem policistů při šetření dopravních nehod, přičemž některé dopravní nehody jsou šetřeny jiným než obvyklým způsobem. V závěrečné kapitole jsou blíže vymezeny některé přestupky v souvislosti s dopravou. Zde se také práce krátce věnuje základní problematice příkazu na místě a příkazových bloků, kdy oprávnění projednávat některé přestupky má právě policie a v této souvislosti je také zmíněna součinnost dopravních policistů s příslušnými orgány v rámci předávání a oznamování přestupků či trestných činů.

Bakalářská práce v celém rozsahu pracuje s právní úpravou účinnou ke dni 1.1.2022.

1 Policie České republiky

Policie České republiky (dále jen „policie“) je jednotný ozbrojený bezpečnostní sbor zřízený zákonem České národní rady č. 283/1991 Sb., o Policii České republiky ze dne 21. června 1991. Nyní je účinná právní úprava představována zákonem č. 273/2008 Sb., o Policii České republiky (dále jen „zákon o policii“) a dle § 2 tohoto zákona „*policie slouží veřejnosti a jejím úkolem je chránit bezpečnost osob a majetku a veřejný pořádek, předcházet trestné činnosti, plnit úkoly podle trestního řádu a další úkoly na úseku vnitřního pořádku a bezpečnosti svěřené jí zákony*“.¹ Dle § 4 odst. 1 zákona č. 239/2000 Sb., o integrovaném záchranném systému, je policie jednou ze základních složek integrovaného záchranného systému (dále jen „IZS“). Problematiku bezpečnostních sborů na ústavní úrovni upravuje ústavní zákon č. 110/1998 Sb., o bezpečnosti České republiky, kde v čl. 3. je stanoveno, že „*bezpečnost České republiky zajišťují ozbrojené síly, ozbrojené bezpečnostní sbory, záchranné sbory a havarijní služby*“. O bezpečnostních sborech se zmiňuje také Listina základních práv a svobod.²

Policie je orgán veřejné správy, organizační jednotka státu, s vymezenou věcnou i územní působností,³ je jednou ze tří policejních institucí,⁴ přičemž neexistuje jedna právní norma, která by upravovala jejich problematiku.⁵ Na činnosti policie kromě zákona o policii dopadá v různém rozsahu celá řada právních předpisů. Například zákon č. 361/2003 Sb., o služebním poměru příslušníků bezpečnostních sborů, který upravuje právní poměry příslušníků bezpečnostních sborů či jejich kázeň, která představuje řádné plnění služebních povinností příslušníkem bezpečnostního sboru a v této souvislosti zmíněný zákon upravuje i kázeňské odměny a tresty těchto příslušníků. Dále můžeme zmínit zákon č. 141/1961 Sb., o trestním řízení soudním (trestní řád), který upravuje postup orgánů činných v trestním řízení (dále jen „OČTR“). Policie je OČTR dle § 12 trestního řádu. Další zákon dopadající na činnost policie je zákon č. 250/2016 Sb., o odpovědnosti za přestupky a řízení o nich (dále jen „přestupkový zákon“), dle kterého policie např. oznamuje správním orgánům zjištěné přestupky. Za zmínku stojí také zákon č. 341/2011 Sb., o Generální inspekci bezpečnostních sborů. Tento zákon zřídil Generální inspekci bezpečnostních sborů (dále jen „GIBS“), což je ozbrojený bezpečnostní

¹ Tento zákon byl několikrát novelizován. Poslední novela je účinná od 1.1.2022 (zákon č. 418/2021 Sb.).

² Např. čl. 8 odst. 3, čl. 27 odst. 4 nebo čl. 44.

³ VANGELI, Benedikt. Zákon o Policii České republiky. Komentář. 2. vydání. Praha: C. H. Beck, 2014. s. 4 (§1).

⁴ Vedle obecní policie a Vojenské policie.

⁵ HABICH, Lukáš, KLOUBEK, Martin. Činnost policejních služeb: stav k 1.6.2019. Praha: Policejní akademie České republiky v Praze, 2019. ISBN 978-80-7251-481-6. s. 12-13.

sbor, jehož hlavním úkolem je vyhledávání a vyšetřování skutečností nasvědčující tomu, že byl spáchán trestný čin, jehož pachatelem je příslušník policie, příslušník Vězeňské služby, příslušník GIBS, celník, nebo zaměstnanci těchto útvarů.⁶

Činnost a oprávnění policie obsažená v jednotlivých zákonech, především tedy v zákoně o policii a dalších zvláštních zákonech, je dále specifikována příslušnými prováděcími vyhláškami (např. Vyhláška č. 294/2015 Sb., kterou se provádějí pravidla provozu na pozemních komunikacích. Tato vyhláška např. vyobrazuje postoje a pokyny policisty při řízení provozu, přičemž právě řízení provozu je úkol dopravních policistů.). Dále je činnost policie konkretizována vnitřními předpisy, což jsou závazné pokyny policejního prezidenta (dále jen „ZPPP“)⁷ nebo pokyny policejního prezidenta.

Dle zákona o policii tvoří policii Policejní prezidium České republiky v čele s policejním prezidentem, který odpovídá za činnost policie ministrovi vnitra. Policejní prezidium řídí činnost policie. Dále tvoří policii útvary s celostátní působností, krajská ředitelství policie a útvary zřízené v rámci těchto krajských ředitelství, které mají územně vymezenou působnost.⁸

Dle metodického řízení je policie rozdělena do jednotlivých služeb, jejichž vymezení je v působnosti interních aktů. Základními službami jsou služba pořádkové policie, služba dopravní policie, služba cizinecké policie, služba kriminální policie a další.⁹ Ředitelství těchto služeb jsou součástí policejního prezidia a jednotlivé služby dále fungují na úrovni krajských ředitelství a nižších organizačních součástech, což jsou v rámci organizace dopravní policie, kterou se budeme dále zabývat, dopravní inspektoráty, přičemž policisté zařazení na nižších článcích jsou personálně podřízeni krajskému ředitelství.¹⁰

⁶ §1 a §2 zákona č. 341/2011 Sb., o Generální inspekci bezpečnostních sborů.

⁷ Např. Závazný pokyn policejního prezidenta č. 137/2009, o organizaci Policie České republiky.

⁸ §5 a §6 odst. 1 zákona č. 273/2008 Sb., o Policii České republiky ve znění pozdějších předpisů.

⁹ HABICH, KLOUBEK: Činnost policejních služeb ..., s. 19-20.

¹⁰ VANGELI, Benedikt. Zákon o Policii České republiky. Komentář. 2. vydání. Praha: C. H. Beck, 2014. s. 41 (§6).

1.1 Dopravní policie

„Dopravní služba policie je jednou ze speciálních služeb policie, s právním, dohlížecím, kontrolním, regulačním, preventivním i represivním charakterem své činnosti. Své úkoly plní prostřednictvím svých základních řídicích článků – dopravních inspektorátů.“¹¹

Vedle činnosti policie obsažené v zákoně o policii, jsou organizační články služby dopravní policie příslušnými dle ZPPP č. 160/2009, kterým se upravuje postup na úseku bezpečnosti a plynulosti silničního provozu:

- a) k šetření a prověřování trestných činů spáchaných v souvislosti s porušením zákona č. 361/2000 Sb., a u stanovených trestných činů plní úkoly policejního orgánu,
- b) ke zjišťování a odhalování přestupků v silničním provozu, ostatních správních deliktů a oznamování a odevzdávání skutků, k jejichž projednávání v příkazním řízení nejsou samy příslušné,
- c) k provádění kontrol dodržování podmínek přepravy zboží a osob po pozemních komunikacích podle vnitrostátních i evropských předpisů,
- d) K šetření dopravních nehod (dále jen „nehoda“).¹²

Dopravní policie plní také úkoly v oblasti prevence, kdy spolupracuje s ostatními útvary policie, bezpečnostními sbory, orgány veřejné správy, ale i právníky a fyzickými osobami. Prevence zahrnuje pořádání dopravně bezpečnostních akcí reagujících na konkrétní dopravní situace, návštěvy škol v rámci dopravní výchovy nebo besedy s řidiči (např. pro motorkáře, řidiče nákladních automobilů apod.), kdy policie prezentuje svou činnost a představuje používané technické prostředky.¹³

1.1.1 Struktura dopravní policie

Služba dopravní policie není samostatným útvarem s celostátní působností. Článkem na nejnižší úrovni z pohledu organizačního dělení je dopravní inspektorát na úrovni územního odboru, městských a obvodních ředitelství¹⁴. Do jeho působnosti patří šetření trestných činů a přestupků v oblasti silničního provozu, šetření dopravních nehod a provádění dopravních

¹¹ MACEK, Pavel, FILÁK, Antonín. Základy teorie policejné bezpečnostní činnosti. Praha: Police history, 2004. ISBN 80-86477-21-5. s. 171.

¹² Čl. 2 Závazného pokynu policejního prezidenta č. 160/2009 (na tento závazný pokyn odkazuje a navazuje Pokyn ředitele Ředitelství služby dopravní policie Policejního prezidia ČR č. 8/2019, kterým se upravuje postup při dohledu na bezpečnost a plynulost provozu na pozemních komunikacích a také další pokyny).

¹³ Čl. 15 Závazného pokynu policejního prezidenta č. 160/2009.

¹⁴ Územní úroveň regionů či dřívějších okresů.

kontrol v rámci dohledu na silniční provoz. Dříve se formálně dopravní inspektoráty skládaly ze skupiny silničního dohledu, skupiny pro šetření nehod a skupiny, která měla na starosti dopravně správní agendu, což dnes spadá do působnosti obecních úřadů. Nyní již toto rozdělení není důležité, jelikož činnost policistů vychází ze zařazení do tarifních tříd. V rámci dopravních inspektorátů samostatně působí dopravně inženýrský úsek.¹⁵

Vyššími články jsou pak odbory služby dopravní policie zřízené v rámci krajských ředitelství. Odbory přímo řídí oddělení silničního dohledu (dále jen „OSD“) a dálniční oddělení. Výjimkou je krajské ředitelství policie hlavního města Prahy, kde je místo OSD zřízeno oddělení řízení dopravy. Pod odbory spadá metodická, kontrolní a koordinační činnost vůči dopravním inspektorátům.¹⁶ Odbory řeší problematiku ve věcném rozsahu jako ředitelství služby dopravní policie. Krajský ředitel na základě dopravně bezpečnostní situace stanoví priority zaměřené na aktuální problémy.¹⁷ V rámci Policejního prezidia České republiky je zřízeno ředitelství služby dopravní policie, což je nejvyšší článek organizační struktury. Je metodickým, koordinačním a kontrolním pracovištěm pro útvary dopravní služby. Má na starost tvorbu interních aktů či oblast vzdělávání dopravních policistů. Pod dopravní ředitelství spadá odbor metodiky a koordinace a dále inženýrsko-technický odbor.¹⁸

Policie z důvodu ulehčení práce krajských ředitelství policie zřídila od roku 2022 speciální oddělení dohledu pro Moravu. Pro Čechy tento výkonný článek vznikl již v polovině roku 2021. Jsou zřízeny přímo pod ředitelstvím. Nové týmy mají na starost doprovod nadrozměrných nákladů, doprovody vojáků ve spolupráci s Armádou České republiky nebo jiné doprovody většího významu přes území České republiky (dále jen „ČR“), které se tak zjednoduší. Dále je jim svěřeno vypomáhání na problematických rekonstruovaných dálničních úsecích, u hromadných nehod nebo v rámci opatření při společenských akcích.¹⁹

1.1.2 Dopravně inženýrský úsek

„Dopravně inženýrský úsek služby dopravní policie plní úkoly policie vyplývající z výkonu státní správy na úseku bezpečnosti a plynulosti provozu na pozemních

¹⁵ MACHUTOVÁ, Marcela a kol. Století dopravní policie. Praha: Moto Public, 2021. s. 143.

¹⁶ Tamtéž.

¹⁷ HABICH, KLOUBEK: Činnost policejních služeb..., s. 44-45.

¹⁸ MACHUTOVÁ: Století dopravní policie..., s. 143.

¹⁹ Tamtéž.

komunikacích. ²⁰ Plní úkoly vztahující se k činnostem, které vyplývají ze stavebního zákona. Vystupují jako odborný orgán policie ve věcech týkajících se řešení sítě pozemních komunikací, řízení provozu na nich nebo dopravního napojení při výstavbě nových budov a objektů. Vydává stanoviska k územní a projektové dokumentaci pro stavby, které zasahují do pozemních komunikací a uplatňují připomínky.²¹

Policie je dotčeným orgánem při stanovení místní a přechodné úpravy provozu na pozemních komunikacích a užití zařízení pro provozní informace, jde-li o silnice, místní komunikace a veřejně přístupné účelové komunikace a také, jde-li o místní a přechodnou úpravu provozu na účelových komunikacích, které nejsou veřejně přístupné.²² Posuzuje návrhy k dopravnímu značení nebo vydává stanoviska k vedení linkové dopravy. Projednává světelné signalizace na křižovatkách a podává návrhy na jejich výstavbu, upozorňuje správce komunikací nebo silniční správní úřady na zjištěné nedostatky a na vyžádání zpracovává odborná stanoviska pro orgány správního a trestního řízení.²³

Potřeba souhlasu policie je také v případech dle zákona č. 13/1997 Sb., o pozemních komunikacích např. k užívání silnic a místních komunikací jiným než obvyklým způsobem, k umístění pevné překážky na pozemní komunikaci, ke zřízení a provozování reklamního zařízení v silničním ochranném pásmu nebo v případě zřízení a zrušení železničního přejezdu. Výčet není taxativní, policie prostřednictvím dopravně inženýrského úseku dává další stanoviska, návrhy a vyjádření.

Dopravně inženýrský úsek je odborné odvětví v rámci prevence, která může znamenat například zlepšení silničních úseků tam, kde je častá nehodovost, provedením opatření. Dopravní inženýři posuzují vliv uspořádání dopravního značení nebo pozemní komunikace na nehody s cílem tyto nebezpečné úseky odstranit. V rámci opatření se může jednat o přechody pro chodce nebo ochranné ostrůvky. Dopravně inženýrský úsek provádí vlastní kontrolní činnost z hlediska zajištění podmínek bezpečnosti a plynulosti provozu na pozemních

²⁰ PAVLÍČEK, Kamil, KOPECKÝ, Zdeněk. Dopravně bezpečnostní činnost. Zvláštní část. Praha: Police history, 2006. ISBN 80-86477-24-X. s. 253.

²¹ Tamtéž.

²² §77 a §77a zákona č. 361/2000 Sb., o provozu na pozemních komunikacích ve znění pozdějších předpisů.

²³ PAVLÍČEK, KOPECKÝ: Dopravně bezpečnostní činnost..., s. 253-255.

komunikacích. V rámci každého dopravního inspektorátu je zaměstnán alespoň jeden dopravní inženýr.²⁴

1.1.3 Oddělení silničního dohledu

OSD jsou zřízena v rámci krajských ředitelství policie, kdy právě v působnosti krajských ředitelství dohlíží na silniční provoz. Jejich úkolem je doprovázet nadměrné náklady, doprovázet významné delegace či dále např. zabezpečení doprovodu při přepravě finančních hotovostí či uměleckých předmětů.²⁵ Od roku 2022 těmto oddělení vypomáhají již zmiňované nové týmy speciálního dohledu pro Čechy a Moravu s centrály v Praze a v Prostějově, což uleví právě krajským hlídkám a ty mohou vykonávat standartní činnost v rámci kraje. OSD pak plní činnosti jako dopravní inspektoráty.²⁶

Policisté zařazení do OSD a dálničních oddělení kontrolují dodržování směrnic a dohod při přepravě nebezpečných věcí. „*Nebezpečné věci jsou látky a předměty, pro jejichž povahu, vlastnosti nebo stav může být v souvislosti s jejich přepravou ohrožena bezpečnost osob, zvířat a věcí nebo ohroženo životní prostředí*“.²⁷ Přeprava nebezpečných věcí musí odpovídat dohodě ADR, což je Evropská dohoda o mezinárodní silniční přepravě nebezpečných věcí, která ukládá podmínky pro přepravu takových nákladů. Pro kontrolu této problematiky mají krajská ředitelství k dispozici speciální vozidla. Do působnosti těchto policistů patří také kontrola v oblasti sociálních předpisů.²⁸ Tuto problematiku upravuje především Nařízení Evropského parlamentu a rady (ES) č. 561/2006, které stanoví řidičům pravidla pro doby řízení²⁹ a Evropská dohoda o práci osádek vozidel v mezinárodní silniční dopravě (AETR). Tyto dva předpisy jsou téměř totožné. Rozdíl je v tom, že AETR se využije pro mezinárodní dopravu, která je z části prováděna mimo oblast Evropské unie (EU) a nařízení 561/2006 platí pro dopravu mezi členskými státy EU.³⁰

²⁴ MACHUTOVÁ: Století dopravní policie..., s. 152-153.

²⁵ Čl. 24 Závazného pokynu policejního prezidenta č. 160/2009.

²⁶ Dopravní policie má nový speciální tým [online]. ČT24, 10.1.2022 [cit. 2022-02-03]. Dostupné z: <https://ct24.ceskatelevize.cz/domaci/3425934-dopravni-police-ma-novy-specialni-tym-mel-resit-mimoradne-udalosti-jako-hromadne>.

²⁷ §22 odst. 1 zákona č. 111/1994 Sb., o silniční dopravě ve znění pozdějších předpisů.

²⁸ MACHUTOVÁ: Století dopravní policie..., s. 147-148.

²⁹ Novelizováno Nařízením Evropského parlamentu a Rady (EU) 2020/1054.

³⁰ AETR v kostce [online]. Ecofleet, 5.8.2020 [cit. 11.03.2022]. Dostupné z: <https://ecofleet.cz/blog/2020/08/05/aetr-v-kostce/>.

1.1.4 Dálniční oddělení

Dálniční oddělení jsou budována v souvislosti s výstavbou dálnic. Činnost vykonávají na dálnicích a silnicích pro motorová vozidla, včetně jejich součástí a obslužných zařízení (čerpací stanice, odpočívadla apod.). Nejstarší dálniční oddělení z roku 1971 se nachází na dálnici D1.³¹ Jsou zřízena pod krajským ředitelstvím a v případě, že dálniční oddělení na dálnici v rámci krajského ředitelství zřízeno není, plní úkoly na tomto úseku nejbližší oddělení sousedního krajského ředitelství nebo územně příslušný dopravní inspektorát, případně jiný organizační článek dopravní policie.³² Vedoucí dálničního oddělení je služebně podřízen vedoucímu odboru služby dopravní policie v rámci krajského ředitelství.³³

Výkon služby dálničního oddělení je nepřetržitě zajišťován dozorčí a hlídkovou službou, a dále službou operátorů řízení a monitorování dopravy v dálničních tunelech.³⁴ Činnost těchto oddělení je specifická. Plní úkoly v oblasti dopravy, přestupků, trestných činů, ale i veřejného pořádku. V tomto ohledu je nutná spolupráce s ostatními útvary a ostatními složkami IZS, např. součinnost s dopravními inspektoráty při odklonu dopravy v důsledku nehody. Policisté v dálničním oddělení dále spolupracují s příslušnými Středisky správy a údržby dálnic (SSÚD) a v případě, že dálnice navazuje na státní hranice také se sousedními zeměmi.³⁵

V návaznosti na rozvíjející se dálniční síť v ČR, schválila vláda v roce 2020 Usnesení o rozvoji dálničních oddělení policie do roku 2025.³⁶

³¹ MACHUTOVÁ: Století dopravní policie..., s. 148-149.

³² Čl. 48 Závazného pokynu policejního prezidenta č. 160/2009.

³³ PAVLÍČEK, KOPECKÝ: Dopravně bezpečnostní činnost..., s. 43.

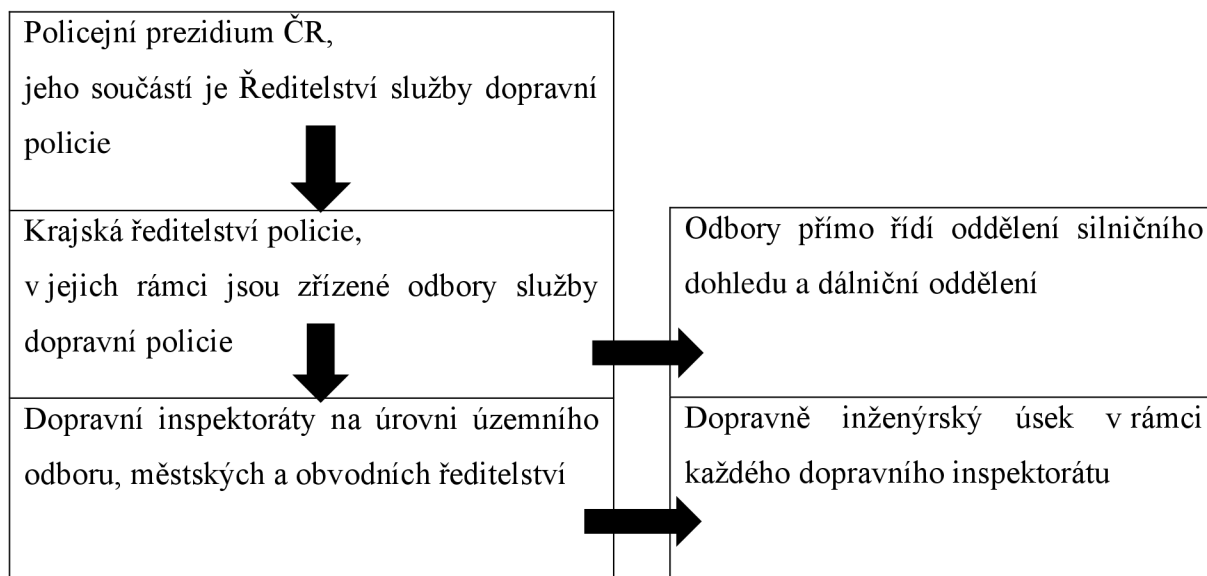
³⁴ Čl. 50 Závazného pokynu policejního prezidenta č. 160/2009.

³⁵ MACHUTOVÁ: Století dopravní policie..., s. 148-149.

³⁶ Resortní akční plán bezpečnosti a plynulosti silničního provozu 2021-2022 [online]. [cit. 09.03.2022].

Dostupné z: <https://www.mvcr.cz/soubor/resortni-akcni-plan-bezpecnosti-a-plynulosti-silnicniho-provozu-2021-2022.aspx>.

Tabulka organizační struktury dopravní policie:

1.2 Historie dopravní policie

S rozmachem provozu na pozemních komunikacích v 19. století byla potřeba dopravu regulovat. Zřejmě prvním předpisem na území ČR, který upravoval řízení provozu bylo nařízení ze dne 19. ledna 1759, které upravovalo jízdu a chůzi přes Pražský most (nyní Karlův). V 19. století byla vydána vyhláška českého místodržitelství č. 77. o způsobu provozu parovozu, vyhláška, kterou byl vyhlášen prozatímní řád silniční policie nebo Ministerské nařízení říšského zákona č. 108. V těchto předpisech se objevovaly první povinnosti v provozu, jak je známe dnes. Nebyly opomenuty ani předpisy pro cyklisty.³⁷

Nejen na českém území, ale i na mezinárodní úrovni se musela doprava korigovat. V roce 1909 byla v Paříži přijata Mezinárodní smlouva o jízdě automobily, kterou tehdejší Rakousko-Uhersko ratifikovalo v roce 1910. Tato smlouva se stala podkladem pro následné vydávání předpisů v oblasti provozu na pozemních komunikacích. Sjednocujícím předpisem, který platil pro všechny veřejné komunikace, se stal Řád policie silniční pro Království České z roku 1914, ke kterému se Československo připojilo v roce 1921 (sjednotil např. jízdu vlevo, vpravo jezdíme až od roku 1939). Již z názvu vyplývá, že tento předpis upravoval i výkon silniční policie. V roce 1939 byl přijat Dopravní řád silniční, který upravoval přednosti vozidel

³⁷ MACHUTOVÁ: Století dopravní policie..., s. 5.

a v témže roce došlo i k převzetí říšských předpisů v oblasti provozu. V první polovině 20. století byly také přijímány předpisy upravující odpovědnost za škody z provozu vozidel.³⁸

Výraznější rozvoj automobilové dopravy nastal po obou světových válkách, ve druhé polovině 20. století. Ale už o něco dříve, rozkazem ústředního policejního inspektorátu č. 69 z roku 1919 byla v Praze zřízena dopravní stráž, což nebylo nic jiného než dnešní dopravní policie. Strážníci řídili provoz, starali se o dopravní ruch a v případě potřeby zakročovali. Jejich úkolem bylo také měření rychlosti pomocí stopek, přičemž bylo povoleno jet rychlostí 35 km/h, což si dnešní řidič jen stěží umí představit. Dopravní přestupky trestal dopravní úřad, ale některé mohla dopravní stráž od roku 1921 pokutovat již na místě, jako je tomu dnes.³⁹

Ve městech tedy fungovala dopravní stráž, zatímco na vesnicích hlídalo dopravní pořádek četnictvo. Oba zmíněné sbory vykonávali své povinnosti nejdříve na kolách, později motocyklech a automobilech. Hlídkování v přidělených obvodech měly od roku 1935 na starosti četnické silniční kontrolní stanice. Během druhé světové války byl kladen větší důraz na kontrolu neosvětlených vozidel, což se řešilo pokutou na místě. V případě, že byl řidič opilý či jeho vozidlo svým stavem ohrožovalo bezpečnost, mohl být řidič zatčen a jeho vozidlo odtaženo. Zřizovala se tzv. pevná stanoviště (budky), ve kterých strážník na rušných křižovatkách řídil provoz.⁴⁰

Po druhé světové válce vykonával dozor nad silničním provozem Sbor národní bezpečnosti (SNB). Dopravní inspektoráty byly zřízeny v roce 1953 vládním nařízením č. 54/1953 Sb. Měly hodně úkolů i pravomocí včetně trestání dopravních přestupků. V novější době upravoval oprávnění policie při dohledu na silniční provoz zákon 283/1991 Sb., o policii České republiky. Výraznější změna nastala až v roce 2001 účinností zákona o silničním provozu.⁴¹

1.3 Současná věcná působnost

„Služba dopravní policie tvoří nedílnou součást policie a dopravně bezpečnostního systému. Jako nezastupitelná složka tohoto systému plní celou řadu úkolů, při nichž přichází do každodenního kontaktu s účastníky silničního provozu.“⁴² Činnost dopravní policie spočívá

³⁸ Tamtéž, s. 6-8.

³⁹ Tamtéž, s. 9-14.

⁴⁰ Tamtéž, s. 18-28.

⁴¹ Tamtéž, s. 55-60.

⁴² HABICH, KLOUBEK: Činnost policejních služeb..., s. 43.

především v dohledu na bezpečnost a plynulost silničního provozu a kontrole správného provozování silniční dopravy. Zajišťuje doprovody většího významu, kontroluje dodržování bezpečnostních přestávek řidičů, kontroluje vozidla přepravující nebezpečný náklad, šetří nehody a dopravní přestupky, provádí výkon státní správy v oblasti bezpečnosti a plynulosti silničního provozu nebo odhaluje trestnou činnost v oblasti dopravy.⁴³ Oprávnění dopravních policistů se objevují v celé řadě právních předpisů. Zatímco dříve bylo hlavním úkolem dopravní policie řízení křižovatek, dnes, o více než sto let později, s rozvojem dopravní infrastruktury plní úkolů širokou a pestrou škálu.

⁴³ Náplň činnosti některých služeb [online]. Policie ČR, 28. 3. 2017 [cit. 16.03.2022]. Dostupné z: <https://www.policie.cz/clanek/napln-cinnosti-nekterych-sluzeb.aspx>.

2 Dohled na bezpečnost a plynulost provozu na pozemních komunikacích

Dohled na silniční provoz je okruh činností, které dopravní policie nejčastěji vykonává, tedy jde o základní činnost dopravní služby spočívající především v kontrole dodržování předpisů v oblasti dopravy a v té souvislosti policie odhaluje přestupky či trestné činy. Dohled na silniční provoz můžeme definovat jako „*organizovanou, kvalifikovanou hlídkovou činnost zejména příslušníků služby dopravní policie a služby pořádkové policie ČR, prováděnou na základě obecně závazných právních předpisů i interních aktů řízení*“.⁴⁴

Dle § 124 odst. 1 zákona o silničním provozu „*vykonává státní správu ve věcech silničního provozu Ministerstvo dopravy, které je ústředním orgánem státní správy ve věcech provozu na pozemních komunikacích, krajský úřad, obecní úřad obce s rozšířenou působností, Ministerstvo vnitra a policie*“. Věc dohledu je zákonem svěřena policii a v omezeném rozsahu také obecní a Vojenské policii a celníkům.⁴⁵

Policie při výkonu dohledu na silniční provoz kontroluje dodržování povinností účastníků a pravidel silničního provozu a podílí se na jeho řízení, objasňuje nehody, vede evidenci nehod, projednává příkazem na místě přestupky a provádí prevenci v oblasti bezpečnosti silničního provozu (§ 124 odst. 11 zákona o silničním provozu).

Účelem kontroly je zjištění, zda účastníci silničního provozu, případně provozovatel vozidla dodržují povinnosti stanovené vnitrostátními i evropskými⁴⁶ právními předpisy. Nejčastěji se jedná o dozor nad dodržováním zákona o silničním provozu, ale i dalších zákonů, např. zákona č. 56/2001 Sb., o podmínkách provozu vozidel na pozemních komunikacích (dále jen „zákon o podmínkách provozu vozidel“) nebo zákona o pozemních komunikacích, na jehož základě probíhá např. kontrolní vážení vozidel. Přetížená vozidla mají špatný vliv na pozemní komunikace, vede to k jejich poškození, ale také se vozidlo stává hůře ovladatelným, což může mít za následek nehodu. Dle § 43a zákona o silničním provozu řidič nesmí užít přetížené vozidlo, které ohrožuje bezpečnost silničního provozu nebo stav pozemní komunikace. Hmotnostní limity vozidel upravuje prováděcí právní předpis, kterým je vyhláška č. 209/2018

⁴⁴ PAVLÍČEK, KOPECKÝ: Dopravně bezpečnostní činnost..., s. 8.

⁴⁵ KOVALČÍKOVÁ, Daniela, ŠTANDERA, Jan. Zákon o provozu na pozemních komunikacích. Komentář. 2. vydání. Praha: C. H. Beck, 2011. ISBN 978-80-7400-418-6. s. 291 (§124).

⁴⁶ Především dohoda ADR, AETR a nařízení 561/2006.

Sb., o hmotnostech, rozměrech a spojitelnosti vozidel. Nejčastěji váženými vozidly jsou dodávky, nákladní automobily či kamiony. Dopravce chce například ušetřit peníze nebo čas za další automobil přepravující náklad a vyšle na pozemní komunikace vozidlo neodpovídající hmotnostním limitům, což se mu ale nemusí vyplatit, jelikož přestupku se dopustí jak řidič, tak i právnická nebo podnikající fyzická osoba, která provozuje vozidlo a pokutě se tak nevyhne.⁴⁷ Řidič je povinen se na výzvu policie podrobit vážení. Novelou zákona o pozemních komunikacích⁴⁸ byla v roce 2022 zvýšena pokuta uložená příkazem na místě za neuposlechnutí výzvy z původních 30000 Kč na 100000 Kč.⁴⁹ K tomu přiměla zákonodárce nekázeň řidičů, kteří se „zvážit“ odmítají, protože zaplacení pokuty bylo mnohdy levnější variantou než pokuta za nedodržení hmotnostních limitů, u které se dle § 43 odst. 1 zákona o pozemních komunikacích vyměří za každou tunu přetížení 9000 Kč. Kamion se totiž dá přetížít klidně o polovinu povolené hmotnosti, což znamená přetížení třeba o 15 tun.⁵⁰ S tímhle zpřísněním v rámci bezpečnosti na silnicích souhlasím, zůstává ale otázkou, jestli dopravci již nebudou dodávky či kamiony přetěžovat.

Dle ZPPP č. 160/2009 je dohled prováděn základní, speciální a průběžnou dlouhodobou kontrolou, dopravně bezpečnostními akcemi a preventivními opatřeními⁵¹ na základě rozboru dopravně bezpečnostní situace.⁵²

Základní kontrolou se rozumí přímý dohled na silniční provoz, kdy je kontrolováno dodržování právních předpisů účastníky silničního provozu. Policie kontroluje řidiče i dopravní prostředek, ale také vyhledává trestnou činnost.⁵³ Jedná se o běžný dohled na silniční provoz policisty zařazenými do dopravní služby.

Oproti tomu speciální kontroly jsou zaměřeny na konkrétní problematiku dodržování jednotlivých právních předpisů.⁵⁴ Nejčastěji se můžeme setkat s kontrolou dodržování zákazu požívání alkoholických nápojů a jiných návykových látek řidičem, přičemž tato speciální

⁴⁷ §42a odst. 4 písm. c) a §42b odst. 1 písm. u) zákona č. 13/1997 Sb., o pozemních komunikacích ve znění pozdějších předpisů.

⁴⁸ Zákon č. 365/2021 Sb.

⁴⁹ §42a odst. 8 písm. i) zákona č. 13/1997 Sb., o pozemních komunikacích ve znění pozdějších předpisů.

⁵⁰ I když policie o přetížených kamionech ví, někdy vzniká problém, kde vážit [online]. ČT24, 21. 10. 2020 [cit. 2022-03-21]. Dostupné z: <https://ct24.ceskatelevize.cz/domaci/3211093-i-kdyz-policie-o-pretizenych-kamionech-vi-nekdy-vznika-problem-kde-vazit>.

⁵¹ Opatření jsou uskutečňována v souvislosti s pořádáním různých společenských či jiných akcí.

⁵² Čl. 16 Závazného pokynu policejního prezidenta č. 160/2009.

⁵³ Čl. 17 Závazného pokynu policejního prezidenta č. 160/2009.

⁵⁴ Čl. 18 Závazného pokynu policejního prezidenta č. 160/2009.

kontrola je organizována při zvláštních příležitostech jako jsou oslavy konce roku, Velikonoce apod, protože takové události bývají na silnicích nejtragičtější např. z pohledu řízení pod vlivem alkoholu a následných dopravních nehod. Ale také se s ní můžeme často setkat v nočních hodinách. Mezi speciální kontroly patří také kontrola silniční nákladní dopravy nebo vozidel přepravující nebezpečné věci atd.⁵⁵

Dalším způsobem dohledu na silniční provoz je průběžná dlouhodobá kontrola, která je realizována monitorovacími zařízeními, která průběžně automaticky dokumentují porušení pravidel silničního provozu jeho účastníky. Jedná se např. o radary pro měření rychlosti, které jsou stále častěji umísťovány na úsecích silnic, kde dochází k častému překročení povolené rychlosti (např. „dlouhá rovinka v obci“).⁵⁶

S nasazením co nejvyššího počtu policistů jsou organizovány dopravně bezpečnostní akce (dále jen „DBA“) se zaměřením na všeobecný dohled na silniční provoz s využitím jednotlivých speciálních kontrol (akce X), nebo na kontrolu dodržování zákazu požívání alkoholu a jiných návykových látek řidiči (akce Y). DBA jsou připravovány na území dopravního inspektorátu (úroveň územního odboru, městských a obvodních ředitelství), na území v působnosti krajského ředitelství, nebo na celém území ČR.⁵⁷ DBA se opět organizují při zvláštních příležitostech a to např. za účelem snížení dopravních rizik v období začátku letních prázdnin. Při akci X se dále může jednat např. o DBA zaměřenou na kontrolu viditelnosti cyklistů, jakožto účastníků silničního provozu nebo velmi časté jsou DBA zaměřené na dodržování hmotnostních limitů vozidel apod.

Tyto kontroly jsou prováděny:

- pěším hlídkováním, přičemž tato forma je nasazována tam, kde se předpokládá přímý zásah policie do provozu (města, obce),
- hlídkováním pomocí motorových vozidel skrytým (používají se automobily v civilním provedení) nebo viditelným dohledem,
- pomocí vrtulníků,
- prostřednictvím technických prostředků, jako jsou fotografická či kamerová zařízení.⁵⁸

⁵⁵ PAVLÍČEK, KOPECKÝ: Dopravně bezpečnostní činnost..., s. 29-30.

⁵⁶ Čl. 19 Závazného pokynu policejního prezidenta č. 160/2009.

⁵⁷ Čl. 20 Závazného pokynu policejního prezidenta č. 160/2009.

⁵⁸ PAVLÍČEK, KOPECKÝ: Dopravně bezpečnostní činnost..., s. 15-19.

2.1 Oprávnění policie při dohledu na bezpečnost a plynulost provozu na pozemních komunikacích

Zákon o silničním provozu dává policii v § 124 odst. 12 řadu oprávnění při dohledu. Policista je oprávněn:

- a) Dávat pokyny k řízení provozu na pozemních komunikacích dle § 75 zákona o silničním provozu, přičemž policista řídí provoz na pozemních komunikacích změnou postoje a pokyny paží. Pokyny znamenají „Stůj!“, „Pozor!“, „Volno!“, „Zrychlit jízdu!“ nebo „Zpomalit jízdu!“.⁵⁹ Strážník obecní policie je oprávněn pouze usměrňovat, nikoliv řídit provoz dle § 75 odst. 8 zákona o silničním provozu. V praxi ale není rozdíl mezi řízením a usměrňováním provozu a účastník silničního provozu má povinnost uposlechnout pokyny jak policisty, tak strážníka. Řízení provozu policistou nejčastěji uvidíme při havárii, zvýšeném provozu, poruše na semaforu apod.).⁶⁰
- b) Zastavovat vozidla dle § 79 zákona o silničním provozu za účelem dopravní kontroly jako součást dohledu na silniční provoz.⁶¹ Policii zákon neomezuje a je oprávněna zastavit jakékoliv vozidlo, jelikož v tomto případě nevystupuje policie jako bezpečnostní sbor, ale jako správní orgán. Oproti tomu policista zastavuje vozidla a provádí jejich prohlídku ze základních důvodů, které musí být podmíněny důvodným podezřením, stanovených v § 42 zákona o policii.⁶² Obecní policie je zákonem limitována v § 79 odst. 1 písm. c) zákona o silničním provozu a její kompetence se zde vztahují pouze na dva konkrétní případy, a to: zastavení vozidla před přechodem pro chodce k zajištění bezpečného přechodu osob a v případě, že je řidič vozidla nebo přepravovaná osoba podezřelá ze spáchání přestupku týkajícího se bezpečnosti a plynulosti provozu na pozemních komunikacích.
- c) Zabránit řidiči v jízdě dle § 118a zákona o silničním provozu. Policie může při dohledu na bezpečnost a plynulost provozu na pozemních komunikacích přikázat

⁵⁹ §23 vyhlášky č. 294/2015 Sb., kterou se provádějí pravidla provozu na pozemních komunikacích.

⁶⁰ KOVALČÍKOVÁ, Daniela, ŠTANDERA, Jan. Zákon o provozu na pozemních komunikacích. Komentář. 2. vydání. Praha: C. H. Beck, 2011. ISBN 978-80-7400-418-6. s. 156-157 (§75).

⁶¹ Pokud řidič na výzvu policisty nezastavil, je policista oprávněn použít prostředek k násilnému zastavení vozidla dle §55 zákona o policii a po jeho zastavení je oprávněn provést prohlídku dopravního prostředku dle §42 odst. 4 zákona o policii, což bylo provedeno novelou zákona o policii č. 418/2021 Sb.

⁶² VANGELI, Benedikt. Zákon o Policii České republiky. Komentář. 2. vydání. Praha: C. H. Beck, 2014. s. 167-169 (§42)

řidiči vozidla jízdu na nejbližší vhodné místo k odstavení vozidla a zabránit mu v jízdě použitím technického prostředku k zabránění odjezdu vozidla (dále jen „TPZOV“) nebo odtažením vozidla. Jedná se o bezprostřední zásah nezbytný k odvrácení nebezpečí a policista v zákonem taxativně vymezených případech institut zabránění může uplatnit, přičemž je na jeho uvážení, zda použije TPZOV, nebo se rozhodne pro odtah vozidla. Vozidlo bude uvolněno poté, co pominul důvod zabránění v jízdě. Podle zákona o silničním provozu lze důvody pro zabránění v jízdě rozdělit na důvody na straně řidiče, důvody na straně vozidla a důvody na straně učitele autoškoly.⁶³

d) Zadržet řidičský průkaz dle § 118b zákona o silničním provozu, jestliže se řidič dopustí porušení právního předpisu, za který lze uložit zákaz činnosti, a to zákaz řízení motorových vozidel. Jedná se o důvody shodné s důvody na straně řidiče, pro které lze užit institutu zabránění v jízdě. Zadržení řidičského průkazu je právní povahou bezprostřední zásah. Policie zadržení oznámí obecnímu úřadu obce s rozšířenou působností, v jehož územním obvodu k zadržení řidičského průkazu došlo a tento úřad zahájí správní řízení. Lze zadržet řidičský průkaz řidiči, který:

- je podezřelý, že bezprostředně předtím zavinil nehodu, při které došlo k usmrcení nebo těžké újmě na zdraví,
- ujel z místa nehody,
- řídil vozidlo pod vlivem alkoholu či jiné návykové látky,
- se přes výzvu odmítl podrobit vyšetření ke zjištění, zda není ovlivněn alkoholem či jinou návykovou látkou,
- řídil motorové vozidlo, aniž by byl držitelem řidičského oprávnění pro příslušnou skupinu vozidel,
- řídil motorové vozidlo, přestože mu byl uložen trest zákazu řízení motorových vozidel.⁶⁴

e) Zadržet osvědčení o registraci vozidla (dále jen „osvědčení“), což je termín více známý pod názvem technický průkaz. Policista zadrží osvědčení vozidla vykazujícího nebezpečnou závadu, která významně zvyšuje ohrožení bezpečnosti provozu na pozemních komunikacích nebo nepříznivě působí na životní prostředí.

⁶³ KOVALČÍKOVÁ, Daniela, ŠTANDERA, Jan. Zákon o provozu na pozemních komunikacích. Komentář. 2. vydání. Praha: C. H. Beck, 2011. ISBN 978-80-7400-418-6. s. 250-254 (§118a).

⁶⁴ Tamtéž, s 254-258 (§118b a §118c).

Zadržené osvědčení zašle policie obecnímu úřadu obce s rozšířenou působností. Na žádost provozovatele je osvědčení vráceno, prokáže-li, že nebezpečné závady byly odstraněny.⁶⁵

- f) Vyzvat osobu k podrobení se vyšetření ke zjištění, zda není ovlivněna alkoholem či jinou návykovou látkou a řidič má dle § 5 odst. 1 písm. f) a g) zákona o silničním provozu povinnost se na tuto výzvu vyšetření podrobit. Zákaz jízdy pod vlivem alkoholu nebo užití návykové látky vyplývá z § 5 odst. 2 písm. a) a b) zákona o silničním provozu. Dle § 2 písm. d) zákona o silničním provozu se řidičem rozumí také řidič nemotorového vozidla, tramvaje či jezdec na zvířeti. Tyto povinnosti platí také pro učitele autoškoly při výkonu dohledu nad řidičem motorového vozidla dle § 8a téhož zákona. Porušením zmíněných povinností se osoba může dopustit přestupku či trestného činu. Orientační vyšetření ke zjištění, zda osoba není pod vlivem alkoholu provádí policista formou dechové zkoušky, orientační zjištění na přítomnost omamných látek se provádí na bázi odběru slin anebo potu. Policie je dále oprávněna vyžadovat odborné lékařské vyšetření ke zjištění alkoholu nebo jiné návykové látky, přičemž toto vyšetření provedeno být musí, požádá-li o to kontrolovaná osoba.⁶⁶ Tato pravomoc, tedy vyzvání osoby k podrobení se vyšetření, zda není pod vlivem návykové látky nebo alkoholu, je dle mého názoru, spolu se zadržením řidičského průkazu a zabránění v jízdě řidiči, který požil alkohol či je pod vlivem návykové látky, nejdůležitější, protože takové jednání ohrožuje účastníky silničního provozu každým dnem a následky mohou být smrtelné.
- g) K rozhodnutí o odstranění vozidla. Jedná se o bezprostřední úkon, kdy policista nebo strážník obecní policie může rozhodnout o odstranění vozidla, je-li překážkou provozu na pozemní komunikaci dle § 45 odst. 4 zákona o silničním provozu. To platí i o vozidle, které neoprávněně stojí na vyhrazeném parkovišti dle § 27 odst. 5 téhož zákona, „*i když zde nejde o překážku v provozu v obecném smyslu, ale o porušení zákazu a omezení řidiče vozidla, pro které je parkoviště vyhrazeno.*“⁶⁷ Odstranění vozidla se provádí na náklad provozovatele a může se prodražit.

⁶⁵ §6b a §6c zákona. č. 361/2000 Sb., o provozu na pozemních komunikacích ve znění pozdějších předpisů.

⁶⁶ §67 odst. 1 písm. c) a d) a odst. 4 zákona č. 273/2008 Sb., o Policii České republiky ve znění pozdějších předpisů.

⁶⁷ KOVALČÍKOVÁ, Daniela, ŠTANDERA, Jan. Zákon o provozu na pozemních komunikacích. Komentář. 2. vydání. Praha: C. H. Beck, 2011. ISBN 978-80-7400-418-6. s. 116 (§45).

Odtazení vozidla je dražší variantou, než kdyby byl použit TPZOV. Stát se to může např. při čištění ulic, které je dopředu oznámeno a v té souvislosti je zakázáno v daném úseku parkovat.

- h) K měření rychlosti vozidel podle § 79a zákona o silničním provozu. Policie a obecní policie jsou jedinými subjekty, které mohou měřit rychlost vozidel, přičemž obecní policie je k tomu oprávněna za podmínky součinnosti s policií, což znamená, že policie vybírá místa k měření rychlosti obecní policií. *„Měření rychlosti vozidel na pozemních komunikacích nelze jakožto součást působnosti policie a obecní policie při dohledu na bezpečnost a plynulost provozu na pozemních komunikacích podle zákona o silničním provozu, přenést bez zákonného zmocnění na jiný subjekt.“*⁶⁸

Mezi další oprávnění dle zákona o silničním provozu patří zakázat řidiči jízdu na nezbytně nutnou dobu nebo mu přikázat směr jízdy, vyžaduje-li to veřejný zájem, vyzvat řidiče vozidla k předložení dokladů k řízení a provozu vozidla, vyzvat řidiče vozidla, aby podrobil vozidlo technické silniční kontrole, případně jiné kontrole vozidla nebo vybírat kauci. Kauci je oprávněna policie vybrat ve výši od 3500 do 50000 Kč, je-li důvodné podezření, že se bude řidič podezřelý ze spáchání přestupku vyhýbat řízení o přestupku nebo že by případné vymáhání pokuty bylo spojeno s nepřiměřenými náklady, případně nebylo vůbec možné. Výše kauce nesmí překročit nejvyšší výměru pokuty, kterou lze za daný přestupek uložit. Nebyl-li řidič shledán vinným, kauce se vrátí v plné výši, byl-li shledán vinným, kauce se započte na zaplacení pokuty a jestliže je podezřelý nedosažitelný nebo nečinný, kauce propadne a je příjmem rozpočtu obce, jejíž úřad vedl správní řízení. Nesložil-li řidič kauci, může policista zajistit vozidlo použitím TPZOV nebo jeho odtazením, nebo zakázat pokračování v jízdě a zajistit řidiči osvědčení.⁶⁹

Novelou zákona o policii⁷⁰ je od roku 2022 policista oprávněn vyžadovat při kontrole vozidla zaplacení dosud neuhrazené pravomocné pokuty za dopravní delikt⁷¹ dle § 42a zákona o policii. Jestliže pokuta není uhrazena, policista zadrží registrační značky nebo zabráni odjezdu vozidla použitím TPZOV dle § 42b téhož zákona.

⁶⁸ Rozsudek Nejvyššího správního soudu ze dne 02.04.2008, č.j. 1 As 12/2008–67.

⁶⁹ §124a, §124b a §124c zákona č. 361/2000 Sb., o provozu na pozemních komunikacích ve znění pozdějších předpisů.

⁷⁰ Zákon č. 418/2021 Sb.

⁷¹ Za přestupek podle zákona o silničním provozu, zákona o pozemních komunikacích nebo zákona o silniční dopravě.

Technický prostředek k zabránění odjezdu vozidla

Výše bylo zmíněno oprávnění policie použít TPZOV. Jedná se „botičku“, kterou policie připevní na kolo vozidla a řidič s ním tudíž nemůže odjet. Možnost použití TPZOV je, dle mého názoru, dána tím, že řidiči mnohdy parkují s vozidly, kde je napadne, přičemž mohou omezit ostatní účastníky silničního provozu.

Dle § 52 písm. f) zákona o policii je TPZOV donucovacím prostředkem a „*policista je oprávněn donucovací prostředek použít k ochraně bezpečnosti své osoby, jiné osoby, majetku anebo k ochraně veřejného pořádku*“.⁷² Dle § 55 odst. 1 písm. b) zákona o policii lze tento donucovací prostředek použít „*v rámci zákroku proti osobě, jejíž osobní svoboda má být omezena, lze-li předpokládat, že se tato osoba pokusí vozidlo použít k útěku*“.

Dle § 36 zákona o policii se při užití TPZOV jedná se o pravomoc policie, která znamená omezení užívacího práva k vozidlu,⁷³ jestliže vozidlo neoprávněně stojí na místě, kde není stání dle § 36 odst. 1 zákon o policii povoleno a řidič se nezdržuje v jeho blízkosti. Myslím si ale, že v některých situacích by policisté mohli být více shovívaví, jelikož automobilů na silnicích přibývá, přitom parkovacích míst je málo. Nelze jej ale použít, pokud by vozidlo tvořilo překážku provozu na pozemních komunikacích nebo se jedná o vozidlo ozbrojených sil, bezpečnostního sboru, požární ochrany, vozidlo určené k poskytování zdravotnických služeb, vozidlo invalidy či vozidlo osoby požívající výsad a imunit podle zákona nebo mezinárodní smlouvy, kterou je ČR vázána.⁷⁴ Další případy použití TPZOV upravuje již zmíněný § 118a zákona o silničním provozu. Zde se jedná o situace, pro které je policista oprávněn zabránit řidiči v jízdě. Častěji se lze ale setkat se situací, že TPZOV na vozidlo nasadí strážník obecní policie, který je oprávněn dle § 17a zákona č. 553/1991 Sb., o obecní policii.

TPZOV se odstraní ihned, co pominul důvod zabránění v jízdě,⁷⁵ což se stejně jako jeho přiložení provádí na náklady osoby, která vozidlo na místě ponechala, případně jeho provozovatele.⁷⁶ Manipulační poplatek (dále jen „poplatek“) za odstranění „botičky“ se v některých městech neplatí a je „součástí pokuty za přestupek“, v jiných se pohybuje v řádech stokorun (záleží na rozhodnutí rady obce, která může takové nařízení vydat dle § 102 odst. 2

⁷² §53 odst. 1 zákona č. 273/2008 Sb., o Policii České republiky ve znění pozdějších předpisů.

⁷³ VANGELI, Benedikt. Zákon o Policii České republiky. Komentář. 2. vydání. Praha: C. H. Beck, 2014. s. 139 (§36).

⁷⁴ §36 odst. 4 zákona č. 273/2008 Sb., o Policii České republiky ve znění pozdějších předpisů.

⁷⁵ §36 odst. 3 zákona č. 273/2008 Sb., o Policii České republiky ve znění pozdějších předpisů.

⁷⁶ §36 odst. 5 zákona č. 273/2008 Sb., o Policii České republiky ve znění pozdějších předpisů.

písm. d) zákona č. 128/2000 Sb., obecního zřízení). Jestliže se přestupek, za který se „botička“ na vozidlo připevní, nevyřeší příkazem na místě, je tedy potřeba uhradit poplatek ještě před projednáním přestupku ve správním řízení, což se zdá být paradoxní v případech, kdy přestupek následně není zjištěn. Uhrazené náklady jsou poté vráceny tomu, kdo je uhradil dle § 36 odst. 5 věty druhé zákona o policii. V některých městech tedy v případě spáchání přestupku neoprávněného stání vozidla na místě, kde to není povoleno pachatel zaplatí dva peněžité tresty.⁷⁷

⁷⁷ Např. v Českých Budějovicích si řidiči připlatí až 500 Kč (NAŘÍZENÍ STATUTÁRNÍHO MĚSTA ČESKÉ BUDĚJOVICE č. 9/2020, kterým se stanoví maximální cena za přiložení a odstranění technických prostředků k zabránění odjezdu vozidla).

3 Dopravní nehody

Pod pojmem nehoda si nejčastěji představíme nehodu vozidel na pozemní komunikaci, ale nehody jsou také letecké nebo vodní. I když jsou letecké nehody katastrofální a mají velký počet obětí, s automobilovými nehodami se setkáváme mnohem častěji.

Dle § 47 odst. 1 zákona o silničním provozu je nehoda „*událost v provozu na pozemních komunikacích, například havárie nebo srážka, která se stala nebo byla započata na pozemní komunikaci a při níž dojde k usmrcení nebo zranění osoby nebo ke škodě na majetku v přímé souvislosti s provozem vozidla v pohybu*“. Srážka je střet dvou či více účastníků silničního provozu, kdy alespoň jeden z nich se pohybuje ve vozidle. Havárii rozumíme účast na nehodě pouze jednoho vozidla (např. náraz do sloupu). Jinou nehodou je pak např. vytlačení vozidla z pozemní komunikace. Ve většině případů se jedná o porušení pravidel silničního provozu, tedy zaviněné jednání, ale může jít i o jednání nezaviněné (pád stromu na vozidlo). K nehodě může dojít pouze na pozemní komunikaci (dálnice, silnice, místní a účelové komunikace), musí dojít k reálné škodě, která je v příčinné souvislosti s nehodou a vozidlo se musí pohybovat, nikoliv stát.⁷⁸ Nehoda je nepředvídatelná událost na pozemní komunikaci, tedy dochází k ní zásadně z nedbalosti.⁷⁹

V důsledku porušení pravidel silničního provozu je nehoda přestupkem, v závažnějších případech trestným činem. Nehoda se policii hlásit nemusí a její účastníci se mohou dohodnout a vyřešit menší nehody sami (i v tomto případě je ale potřeba zakreslit nehodu a vyplnit formuláře záznamu o nehodě např. kvůli proplacení poškození pojistovnou).⁸⁰ Avšak jestliže dojde k usmrcení nebo zranění osoby nebo k hmotné škodě převyšující zřejmě na některém ze zúčastněných vozidel včetně přepravovaných věcí částku 100000 Kč, nebo dojde-li ke hmotné škodě na majetku třetí osoby, k poškození pozemní komunikace, nebo jestliže účastníci sami nemohou obnovit plynulost provozu, jsou povinni nehodu nahlásit a vyčkat na místě do příjezdu policie.⁸¹

⁷⁸ KOVALČÍKOVÁ, Daniela, ŠTANDERA, Jan. Zákon o provozu na pozemních komunikacích. Komentář. 2. vydání. Praha: C. H. Beck, 2011. ISBN 978-80-7400-418-6. s. 118–119 (§47).

⁷⁹ VETEŠNÍK, Pavel a kol. Dopravní právo. 1. vydání. Praha: C. H. Beck 2016, s. 628.

⁸⁰ Čl. 37 písm. a) Závazného pokynu policejního prezidenta č. 160/2009.

⁸¹ KOVALČÍKOVÁ, Daniela, ŠTANDERA, Jan. Zákon o provozu na pozemních komunikacích. Komentář. 2. vydání. Praha: C. H. Beck, 2011. ISBN 978-80-7400-418-6. s. 118–121 (§47).

O závažných nehodách policie informuje v tisku či médiích. V rámci prevence a předcházení nehodovosti také informuje v rádiích a rozhlasu o aktuální hustotě dopravy. Za příčiny smrtelných nehod může především nepřiměřená rychlost. Počet nehod má snížit Strategie BESIP schválená v roce 2021.⁸² Tato strategie má za cíl k roku 2030 snížit jejich počet až o 50 %. Do budoucna to znamená naplnění vize nula představené téměř před 30 lety ve Švédsku. Ta považuje za nepřijatelné, aby v silničním provozu došlo ke smrtelnému zranění a usmrcení osob. Ovšem tohoto cíle nebude dosaženo bez zodpovědného chování řidičů a ostatních účastníků silničního provozu.

3.1 Šetření dopravních nehod

Šetření nehod specifikuje ZPPP č. 160/2009 a dle jeho čl. 30 odst. 1 se jedná o činnost, která spočívá ve zjišťování, odhalování a dokumentování přestupků nebo trestných činů spáchaných porušením zákona o silničním provozu v souvislosti s nehodou. Předmět vyšetřování charakterizujeme jako systém jednání a chování účastníků silničního provozu, kteří způsobili vznik nehody a jejích důsledků.⁸³

Nehody šetří dopravní inspektoráty policie v obvodě působnosti územního odboru a dálniční oddělení na úseku dálnice v jeho působnosti.⁸⁴ Po přijetí oznámení o nehodě vyšle policista na její místo výjezdovou službu, zapíše oznámení do protokolu a poučí oznamovatele o odpovědnosti za vědomě nepravdivé údaje, případně oznamovatele později vyrozumí o provedených opatřeních podle §158 odst. 2 z. č. 141/1961 Sb., trestního řádu a §74 odst. 4 přestupkového zákona.⁸⁵

Výjezdová služba provádí prvotní a neodkladná opatření na místě nehody, která mají za cíl eliminovat následky, hrozící nebezpečí a fixovat stav na místě nehody.⁸⁶ Tato opatření spočívají dle čl. 34 ZPPP 160/2009 v:

- zajištění zraněných osob v součinnosti se složkami IZS,
- zajištění odstranění hrozícího nebezpečí,
- informování operačního střediska policie o situaci na místě,

⁸² Strategie BESIP [online]. [cit. 09.03.2022]. Dostupné z: <https://www.ibesip.cz/Besip/media/Besip/data/web/Strategie-BESIP-2021-2030.pdf>.

⁸³ STRAUS, Jiří, SADÍLEK, Zdeněk, MAŘÍK, Oldřich. Vyšetřování dopravních nehod na pozemních komunikacích. Brno: Tribun EU, 2012. s. 59.

⁸⁴ Čl. 32 Závazného pokynu policejního prezidenta č. 160/2009.

⁸⁵ PAVLÍČEK, KOPECKÝ: Dopravně bezpečnostní činnost..., s. 300-302.

⁸⁶ STRAUS, SADÍLEK, MAŘÍK: Vyšetřování dopravních nehod..., s. 65.

- označení místa nehody (když tak nemůže učinit účastník),
- uzavření místa nehody (rozsah uzavření se řídí rozsahem nehody, uzávěra může být vnitřní, která ohraničí centrum nehody, a vnější, která představuje větší zásah do plynulosti provozu a zřizování objízdných tras, což se provádí při nehodách, které zasahují do celé pozemní komunikace a nelze jí projet),⁸⁷
- zajištění důkazů,
- opatření k zajištění účastníka, který od nehody ujel nebo utekl, což spočívá ve vyslýchání účastníků nebo svědků, případně v pronásledování pachatele⁸⁸ (ve spolupráci se službou cizinecké policie při důvodném podezření překročení státních hranic),
- zjištění údajů o účastnících a svědcích,
- obnovení bezpečnosti a plynulosti silničního provozu,
- po předchozí výzvě provedení vyšetření (případně zajištění odborného lékařského vyšetření) na přítomnost návykových látek v těle,
- provedení lustrace účastníků a vozidel nehody,
- zabezpečení či zajištění vozidla, nákladu nebo jiných věcí (jestliže účastník nemůže zajistit sám) a další úkony s ohledem na charakter nehody, přičemž pořadí úkonů se provádí v závislosti na její povaze, což je logické, protože jinak se musí postupovat v případě, že jsou na místě zraněné osoby a jinak, když na místě nehody hrozí výbuch, přičemž nikdo není zraněn.

Po provedení prvotních opatření následuje ohledání místa nehody, což spočívá v zajišťování důkazů, na jejichž základě se bude rozhodovat o zavinění nehody. Je nutné zjistit skutečnosti, které objasní příčinu nehody a míru zavinění účastníků. Zajišťují se důkazy rozhodné pro posouzení příčin, podmínek a okolností nehody (pozornost se věnuje technickému stavu vozidel, zdravotnímu stavu účastníků, počasí a celkové dopravní situaci v místě nehody) a zjišťuje se konkrétní porušení pravidel silničního provozu. Při ohledání se vymezí hranice ohledávaného prostoru tak, aby zahrnovala všechny objekty, které se nachází na místě nehody (ne pouze pozemní komunikace, ale i místa k ní přilehlá). Nachází-li se na místě činu usmrcená osoba, ohledání začíná u ní (excentrický způsob ohledání, dalšími jsou: koncentrický – od hranic prostoru ke středu, frontální – od jedné hranice k druhé, rajonovitý – místo se rozdělí na

⁸⁷ STRAUS, SADÍLEK, MAŘÍK: Vyšetřování dopravních nehod..., s. 66-67.

⁸⁸ PAVLÍČEK, KOPECKÝ: Dopravně bezpečnostní činnost..., s. 331-332.

menší celky a každý z nich se ohledá zvlášť). V rámci ohledávání se zajišťují paměťové (paměť účastníka či svědka) a materiální stopy (brzdné stopy, deformace vozidel, zranění osob apod.).⁸⁹

Po skončení ohledání policie učiní opatření pro bezpečnost provozu na místě nehody a jestliže to dovolí okolnosti, účastníci a svědci podají vysvětlení, jinak se provedou nezbytná opatření pro pozdější dokazování před správním orgánem či soudem.⁹⁰ Může být obstarán znalecký posudek jako další forma dokazování při vyšetřování.⁹¹

Policie nehodu zdokumentuje, což znamená především vyhotovení plánu nehody, zpracování fotodokumentace a vyplnění protokolu o nehodě.⁹² Dále policie nehodu nahlásí na příslušné operační středisko, zajistí vyrozumění příbuzných či pozůstalých osob, uvědomí příslušného správce komunikace o poškození vozovky nebo dopravního zařízení, zpracuje upozornění na zjištěné nedostatky v rámci šetření nehody a sdělí údaje o nehodě pojišťovně dle § 9 odst. 5 zákona č. 168/1999 Sb., o pojištění odpovědnosti za škodu způsobenou provozem vozidla.⁹³ Nehodu policie zapíše do evidence nehod, kterou sama vede, a která obsahuje údaje o účastnících, vozidlech, místě, době a příčinách nehody.⁹⁴ Podrobnosti o údajích vedených v evidenci stanoví vyhláška č. 32/2001 Sb., vyhláška Ministerstva dopravy a spojů o evidenci dopravních nehod. O všech opatřeních či úkonech se sepíše protokol nebo záznam, ty se poté zakládají do spisu. Tyto úkony provádí výjezdová služba nebo policista, který spis zpracovává.⁹⁵

3.2 Zvláštnosti v šetření některých nehod

Odlišnosti v šetření některých dopravních nehod upravuje ZPPP č. 160/2009 v čl. 37 a násl. Jiným způsobem se šetří nehody, které nepodléhají oznamovací povinnosti. Policie sepíše záznam o nehodě a vyřeší protiprávní jednání příkazem na místě, případně sepíše oznámení správnímu orgánu (nehody, které splňují skutkovou podstatu některého z přestupků).⁹⁶

⁸⁹ KONEČNÝ, Jaroslav, LIŠKOVÁ, Jaroslava, DUBOVÁ, Iva. Služba dopravní policie: soubor učebních dokumentů určený policistům služby dopravní policie v 5. a vyšší tarifní třídě. 2., přeprac. vyd. Jihlava: Vyšší policejní škola MV, 2011. ISBN 978-80-260-0678-7. s. 162-170.

⁹⁰ PAVLÍČEK, KOPECKÝ: Dopravně bezpečnostní činnost..., s. 314-315.

⁹¹ STRAUS, SADÍLEK, MARÍK: Vyšetřování dopravních nehod..., s. 123.

⁹² Tamtéž, s. 97.

⁹³ Na základě oznamovací povinnosti policie také informuje zdravotní pojišťovnu, která má vůči třetí osobě právo na náhradu nákladů na hrazené služby, které vynaložila v důsledku zaviněného protiprávního jednání této třetí osoby vůči pojištěnci dle §55 zákona č. 48/1997 Sb., o veřejném zdravotním pojištění.

⁹⁴ § 123 zákona č. 361/2000 Sb., o provozu na pozemních komunikacích ve znění pozdějších předpisů.

⁹⁵ PAVLÍČEK, KOPECKÝ: Dopravně bezpečnostní činnost..., s. 316-318.

⁹⁶ Čl. 37 a 38 Závazného pokynu policejního prezidenta č. 160/2009.

Zjednodušeně „na záznam o nehodě“ se zdokumentuje nehoda, kdy dojde ke střetu vozidla se zvěří. Musí být splněna některá z podmínek, kdy zvěř byla nalezena na místě nehody, nedošlo ke zranění osob, na vozidle není zjištěna technická závada a u řidiče nebylo zjištěno požití návykové látky.⁹⁷ Policie vyrozumí majitele či správce honitby, a to také jestliže zvěř po střetu z místa nehody uteče. Dále policie střet zdokumentuje a řidiči předají potvrzení o účasti na dopravní nehodě.⁹⁸

Zjednodušeně se dokumentuje také škodní událost. Tou je „vznik hmotné škody na majetku osob, organizací, firem apod., ke které došlo nezávislým jednáním účastníků silničního provozu“.⁹⁹ Fotodokumentace se na požádání předá pojišťovně, jelikož škodní událost vlastně zakládá právo na pojistné plnění z pojištění.

O nehodě vozidla přepravujícího nebezpečné věci dle dohody ADR policie vyrozumí krajské ředitelství policie, nahlásí operačnímu středisku údaje z oranžové výstražné tabulky, kterou je vozidlo označeno, uzavře nebezpečnou zónu a vyčká na příjezd hasičského záchranného sboru.¹⁰⁰ Zvláštnosti nehody s účastí kolejových vozidel spočívají zejména v opatřeních k uvolnění trati, protože se nedá zajistit žádná „objížďka“ a v nezbytnosti podílení se orgánů odborného šetření příčin nehody. Odborným orgánem se u železniční dopravy rozumí Generální inspekce českých drah, u tramvajové dopravy příslušník dopravního podniku.¹⁰¹ Nehoda s účastí vlaku mívá ve většině případů katastrofální následky, v důsledku jejich vysokého počtu jsou na přejezdy umístěny závory a světelné signály, ale bohužel někde stále chybí. Jak před nechráněným, tak chráněným přejezdem je ale nutné dbát zvýšené opatrnosti.¹⁰² Někteří řidiči si ale ani přes červeně blikající světelné signály neuvědomují, jaké následky může mít srážka s vlakem, z § 29 zákona o silničním provozu přitom vyplývá, že vlak má přednost, to znamená, že vjíždění na přejezd, kdy je to zakázáno, je přestupkem. Při srážce s tramvají se vyšetřování zaměřuje mimo jiné na zjištění, jestli řidič tramvaje upozornil ostatní účastníky provozu výstražným znamením, že se tramvaj blíží.¹⁰³

⁹⁷ Čl. 39 Závazného pokynu policejního prezidenta č. 160/2009.

⁹⁸ Střet se zvěří [online]. Policie ČR, 24.3.2021 [cit. 2022-03-23]. Dostupné z: <https://www.policie.cz/clanek/stret-se-zveri-452141.aspx>.

⁹⁹ Čl. 40 odst. 1 Závazného pokynu policejního prezidenta č. 160/2009.

¹⁰⁰ Čl. 41 Závazného pokynu policejního prezidenta č. 160/2009.

¹⁰¹ KONEČNÝ, LIŠKOVÁ, DUBOVÁ: Služba dopravní policie..., s. 196.

¹⁰² KOVALČÍKOVÁ, Daniela, ŠTANDERA, Jan. Zákon o provozu na pozemních komunikacích. Komentář. 2. vydání. Praha: C. H. Beck, 2011. ISBN 978-80-7400-418-6. s. 86-87 (§28).

¹⁰³ STRAUS, SADÍLEK, MAŘÍK: Vyšetřování dopravních nehod..., s. 61.

3.2.1 Dopravní nehody s účastí speciální osoby

Dle čl. 42 a násl. ZPPP 160/2009 policie postupuje jiným způsobem při nehodě s účastí příslušníka bezpečnostního sboru, příslušníka Úřadu pro zahraniční styky a informace (ÚZSI), příslušníka ozbrojených sil, s účastí osoby požívající výsad a imunit podle mezinárodního práva, s účastí poslance či senátora a s účastí cizince. Dále jsou ještě odlišnosti v řešení nehod s účastí soudce Ústavního soudu či osoby ve výkonu trestu odnětí svobody.

Při nehodě s účastí příslušníka bezpečnostního sboru se vyrozumí jeho nadřízený, jestliže je podezřelý ze zavinění nehody. Při důvodném podezření ze spáchání skutku majícího znaky přestupku se věc odevzdá služebnímu funkcionáři s kázeňskou pravomocí a vyřeší se dle zákona č. 361/2003 Sb., o služebním poměru příslušníků bezpečnostních sborů. O podezření ze spáchání trestného činu se uvědomí státní zástupce.¹⁰⁴ V případě účasti policisty povoláného do ÚZSI policie vyrozumí operační středisko ÚZSI.¹⁰⁵

O nehodě s účastí příslušníka ozbrojených sil se vyrozumí příslušné velitelství Vojenské policie. Jestliže je důvodné podezření, že byl spáchán trestný čin, pokračuje se podle trestního řádu. V případě jednání majícího znaky dopravního přestupku se odevzdá věc k projednání nadřízenému s kázeňskou pravomocí a jednání se vyřeší dle zákona č. 221/1999 Sb., o vojácích z povolání.¹⁰⁶

Jestliže se dopustila nehody osoba požívající výsad a imunit podle mezinárodního práva, kdy toto jednání je činem majícím znaky přestupku nebo trestného činu, věc se odloží a vyrozumí se příslušná diplomatická mise. V takovém případě se tedy provedou jen prvotní a neodkladná opatření.¹⁰⁷

Poslanec a senátor mohou požádat o projednání dopravního přestupku, kterého se dopustili při nehodě, v disciplinárním řízení dle zákona č. 90/1995 Sb., o jednacím řádu Poslanecké sněmovny a zákona č. 107/1999 Sb., o jednacím řádu Senátu. Poté se věc oznamuje mandátovému a imunitnímu výboru příslušné komory Parlamentu České republiky. Stejnou možnost mají také soudci Ústavního soudu dle zákona č. 182/1993 Sb., o Ústavním soudu. Projednávání přestupků poslance a senátora v disciplinárním řízení je zakotveno v čl. 27 odst. 3 Ústavy České republiky (dále jen „Ústava“). V případě trestného činu, kdy je viník člen

¹⁰⁴ Čl. 42 Závazného pokynu policejního prezidenta č. 160/2009.

¹⁰⁵ Čl. 43 Závazného pokynu policejního prezidenta č. 160/2009.

¹⁰⁶ Čl. 44 Závazného pokynu policejního prezidenta č. 160/2009.

¹⁰⁷ Čl. 45 Závazného pokynu policejního prezidenta č. 160/2009.

parlamentu nebo soudce Ústavního soudu, požádá policie příslušnou komoru Parlamentu České republiky o zbavení jeho imunity. V případě neudělení souhlasu pro zbavení imunity je trestní stíhání poslance či senátora vyloučeno dle čl. 27 odst. 3 Ústavy a v případě soudce Ústavního soudu dle čl. 86 odst. 1 Ústavy. Věc se tedy odloží. Tyto osoby jsou z pravomoci OČTŘ podle § 10 trestního řádu vyňaty, stejně jako osoby požívající výsad a imunit podle mezinárodního práva. Trestní stíhání se může „rozběhnout“ až poté, co taková osoba pozbude imunit.

Během povolené vycházky se může dopustit jednání majícího znaky přestupku osoba ve výkonu trestu odnětí svobody. V takovém případě se věc odevzdá řediteli věznice. Jestliže byl spáchán trestný čin, policie postupuje podle trestního řádu.¹⁰⁸

Při šetření nehody s účastí cizince se dle potřeby zajistí tlumočnick, při potřebě manipulace s nákladem vozidla jiného státu se vyrozumí příslušný celní úřad. Pro celní úřad je cizinci vydáno potvrzení o poškození vozidla. Dále se postupuje obdobně jako u nehody s účastí občana ČR.¹⁰⁹

¹⁰⁸ KONEČNÝ, LIŠKOVÁ, DUBOVÁ: Služba dopravní policie..., s. 204.

¹⁰⁹ Čl. 47 Závazného pokynu policejního prezidenta č. 160/2009.

4 Základní aspekty řešení přestupků v působnosti policie

Do působnosti policie patří projednání některých přestupků příkazem na místě a také oznamování přestupků, k jejichž projednání příslušná není. Samotná problematika příkazu na místě a také všech přestupků, k jejichž projednání je policie příslušná, je velmi rozsáhlá, proto se zaměříme pouze na základní úpravu příkazu a některé přestupky.

Nejprve je nutné vymezit, co je to přestupek. Přestupkem je dle § 5 přestupkového zákona „*společensky škodlivý protiprávní čin, který je v zákoně za přestupek výslovně označen a který vykazuje znaky stanovené zákonem, nejde-li o trestný čin*“.

4.1 Příkaz na místě

Příkaz je jednodušší a rychlejší forma rozhodnutí ve zkráceném správním řízení obecně upravená v § 150 zákona č. 500/2004 Sb., správního řádu a dále v § 90 přestupkového zákona. Správní orgán může příkaz vydat, jestliže považuje skutkové zjištění za dostatečné dle § 150 odst. 1 správního řádu (přestupkový zákon toto výslovně neuvádí, proto je nutné vycházet z ustanovení správního řádu).¹¹⁰ Příkazem lze uložit správní trest napomenutí, pokuty, zákazu činnosti, nebo propadnutí věci nebo náhradní hodnoty.

Příkaz na místě je pak zvláštním druhem příkazu. Upravuje ho v § 150 odst. 5 správní řád a v § 91 přestupkový zákon. Jeho smyslem je rychlé vyřízení méně závažných přestupků. Příkazní řízení, kterým je ukládán příkaz na místě nahradilo dřívější blokové řízení a na rozdíl od příkazu, lze příkazem na místě uložit jen pokutu. Tímto způsobem lze o přestupku rozhodnout, pokud nestačí domluva a obviněný souhlasí se zjištěným stavem věci, s právní kvalifikací skutku, s uložením pokuty, s její výší a s vydáním příkazového bloku. V případě nedání souhlasu je možná obnova řízení, což judikoval Nejvyšší správní soud.¹¹¹

Příkazem na místě nelze uložit trest zákazu činnosti, jelikož se nejedná o povinnost, kterou lze splnit hned na místě, tudíž policie není oprávněna projednat příkazem na místě přestupek, za který lze uložit zákaz řízení. Obecně lze dle § 91 odst. 1 přestupkového zákona uložit pokutu nejvýše 10000 Kč, mladistvému 2500 Kč, což ale neplatí, je-li mladistvý podnikající fyzická osoba. Zvláštní zákony ale mohou stanovit jinou výši pokuty ukládané

¹¹⁰ Příkaz na místě v řízení o přestupku [online]. Ministerstvo vnitra České republiky [cit. 13.03.2022]. Dostupné z: <https://www.mvcr.cz/soubor/plna-zneni-2021-sp-3-21-tichy-pdf.aspx>. s. 149.

¹¹¹ Usnesení rozšířeného senátu Nejvyššího správního soudu ze dne 12.3.2013 č. j. 1 As 21/2010–65.

příkazem na místě za přestupky v oblasti dopravy. Např. za přestupek podle zákona o silničním provozu lze příkazem na místě uložit pokutu maximálně ve výši 2500 Kč, oproti tomu je ve značném nepoměru pokuta podle zákona o pozemních komunikacích za neuposlechnutí výzvy ke „zvážení vozidla“. Ta činí až 100000 Kč.

Obviněný ze spáchání přestupku obdrží příkazový blok, což je písemné vyhotovení příkazu na místě. Jeho podpisem obviněným se příkaz na místě stává pravomocným a vykonatelným rozhodnutím. Když obviněný pokutu na místě nezaplatí, vydá se mu příkazový blok na pokutu na místě nezaplacenou s poučením o způsobu zaplacení, lhůtě splatnosti a o následcích nezaplacení. V případě nezaplacení by povinnost mohla být vynucena v exekučním řízení. Příkazový blok musí obsahovat vymezení pachatele přestupku, právní kvalifikaci a popis přestupku, který byl spáchán, uloženou povinnost a další formální náležitosti (označení správního orgánu, identifikace oprávněné úřední osoby, podpisy, datum a místo vydání a poučení).¹¹²

4.2 Oznamování přestupků

Policie příslušným správním orgánům oznamuje přestupky spáchané porušením zákona o silničním provozu dle § 74 odst. 1 písm. f) přestupkového zákona, k jejichž projednávání není sama příslušná. To znamená že dopravní přestupek nelze projednat z důvodů, že nejsou splněny podmínky pro příkazní řízení na místě (lze uložit zákaz činnosti). Policie učiní nezbytná šetření ke zjištění osoby podezřelé ze spáchání přestupku a k zajištění důkazních prostředků nezbytných pro pozdější dokazování před správním orgánem, nasvědčují-li okolnosti tomu, že byl spáchán přestupek s výjimkou přestupku provozovatele vozidla dle § 125f zákona o silničním provozu, kdy orgán policie věc podle § 73 přestupkového zákona bez zbytečného odkladu oznámí příslušnému správnímu orgánu (jedná se o zkrácený způsob projednání méně závažných přestupků, kdy provozovateli zanikne odpovědnost dobrovolným uhrazením částky, což se za splnění podmínek dle § 125h zákona o silničním provozu provádí mimo správní řízení)¹¹³. O zjištěných skutečnostech v rámci šetření sepíše policie úřední záznam, který přiloží k oznámení. Správní orgán pak má jednodušší situaci pro objasnění přestupku. Povinnost

¹¹² JEMELKA, Luboš, VETEŠNÍK, Pavel. Zákon o odpovědnosti za přestupky a řízení o nich, Zákon o některých přestupcích. Komentář. 1. vydání. Praha: C. H. Beck, 2017. s. 811-825 (§91 a §92).

¹¹³ VETEŠNÍK, Pavel a kol. Dopravní právo. 1. vydání. Praha: C. H. Beck 2016, s. 25-26.

nezbytného šetření je policii dána navíc oproti obecnému oznamování z důvodu její vyšší způsobilosti pro odhalování přestupků.¹¹⁴

Oznamování přestupků je jednou ze základních činností policie. V souvislosti se šetřením přestupků je policie dle § 67 zákona o policii oprávněna vyžadovat výpis z evidence Rejstříku trestů, provedení orientačního vyšetření při podezření na ovlivnění alkoholem nebo jinou návykovou látkou, odborné lékařské vyšetření ke zjištění alkoholu nebo jiné návykové látky nebo provádět ohledání místa přestupku, ohledání věci mající vztah ke spáchanému přestupku a v souvislosti s tím zjišťovat a zajišťovat stopy. Orgán policie také může věc sám odložit dle § 74 odst. 3 písm. b) přestupkového zákona.

4.3 Přestupky proti bezpečnosti a plynulosti provozu na pozemních komunikacích

K nejčastěji páchaným přestupkům v oblasti dopravy patří přestupky spočívající v porušení zákona o silničním provozu. Za některé z přestupků může být dle tohoto zákona uložen zákaz řízení motorových vozidel (až na dva roky). Tento zákaz lze za splnění podmínek na polovině trestu zrušit. Zákon č. 133/2011 Sb. začlenil do zákona o silničním provozu skutkové podstaty přestupků, které byly dříve obsaženy v § 22 přestupkového zákona a zákon tedy obsahuje komplexní právní úpravu přestupků. Zákon o silničním provozu přestupky zakotvuje v § 125c (přestupky fyzických osob), § 125d (přestupky právnických a podnikajících fyzických osob) a § 125f (přestupek provozovatele vozidla).

Policie je oprávněna projednávat příkazem na místě přestupky fyzických osob upravené v zákoně o silničním provozu dle § 124 odst. 11 písm. d) téhož zákona a může za ně uložit pokutu až 2500 Kč dle § 125c odst. 7. Od uložení sankce v rozhodnutí o přestupku fyzické osoby podle zákona o silničním provozu nelze upustit, což je rozdílné oproti obecným přestupkům řešených podle zákona č. 251/2016 Sb., o některých přestupcích nebo podle zákona o pozemních komunikacích a dalších, kde zákon většinou nestanoví spodní hranici, tudíž se od uložení sankce může upustit.

Příloha zákona o silničním provozu obsahuje tabulku jednání spočívajících v porušení vybraných povinností a počet udělovaných bodů řidiči do jeho bodového hodnocení. Novelou

¹¹⁴ JEMELKA, Luboš, VETEŠNÍK, Pavel. Zákon o odpovědnosti za přestupky a řízení o nich, Zákon o některých přestupcích. Komentář. 1. vydání. Praha: C. H. Beck, 2017. s. 640-644 (§74).

zákonu o silničním provozu¹¹⁵ zde od roku 2022 přibylo neoprávněné stání s vozidlem na parkovišti vyhrazeném pro vozidlo označené parkovacím průkazem pro osoby se zdravotním postižením nebo neoprávněné použití tohoto parkovacího průkazu, za což jsou udělovány 2 body. Před účinností této novely se řidiči za takové jednání body neudělovaly a byla uložena jen pokuta, což dle mého názoru bylo dostačující s přihlédnutím k závažnějším přestupkům, za které jsou body udělovány.

4.4 Vybrané přestupky podle dalších zákonů řešené policií příkazem na místě

Dle § 84 odst. 2 zákona o podmínkách provozu vozidel, policie může projednat příkazem na místě přestupek fyzické osoby, které provozuje na pozemních komunikacích vozidlo, které nemá platnou technickou prohlídku. Ta je platná vždy na dva roky např. u osobního automobilu, ale jen na rok např. u nákladního automobilu s hmotností nad 3,5 tuny.

V zákoně č. 111/1994 Sb., o silniční dopravě jsou upraveny další přestupky k jejichž projednání je příslušná policie, ale není jich mnoho. Podle § 36 odst. 6 tohoto zákona může policie příkazem na místě projednat přestupek, kdy řidič neoprávněně užije vozidlo s nápisem TAXI, dále přestupky řidiče taxislužby a přestupky řidiče, který nesplní povinnosti při přepravě nebezpečných věcí, nedodrží požadavky nebo nevede záznamy v rámci dob řízení vozidla, nepředloží požadované doklady, neumožní přístup k tachografu nebo se neřídí pokyny osoby, která nařídila či provádí kontrolu tachografu. Povinnosti uložené zákonem o silniční dopravě je policie je v rámci dohledu na silniční provoz oprávněna podle zákona o policii.¹¹⁶

Z přestupků podle zákona č. 168/1999 Sb., o pojištění odpovědnosti z provozu vozidla lze projednat příkazem na místě dle § 16b odst. 1 tohoto zákona přestupek nepředložení zelené karty řidičem (ta prokazuje, že má řidič sjednané pojištění odpovědnosti z provozu vozidla, což je nezbytná podmínka k provozu motorového vozidla na silnicích) Toto „povinné ručení“ sjednané mít musíme, i když naše auto pouze stojí na pozemní komunikaci.¹¹⁷ Zelenou kartu je možné předložit také v elektronické podobě (zákon neukládá povinnost předložit ji v listinné podobě).¹¹⁸ Název může být zavádějící, jelikož zelená karta je již ve skutečnosti bílá. Je tomu tak na základě dohody států EU a v členských státech je možné se prokazovat z důvodu

¹¹⁵ Zákon č. 365/2021 Sb.

¹¹⁶ §37 zákona č. 111/1994 Sb., o silniční dopravě ve znění pozdějších předpisů.

¹¹⁷ KOČÍ, Roman, KUČEROVÁ, Helena. Silniční právo. 1. vydání. Praha: Leges, 2009. s. 348.

¹¹⁸ Ministerstvo financí k povinnosti řidiče předkládat zelenou kartu [online]. Ministerstvo financí ČR, 30. 12. 2021 [cit. 13.03.2022]. Dostupné z: <https://www.mfcr.cz/cs/soukromy-sektor/pojistovnictvi/pojisteni-odpovednosti-z-provozu-vozidla/2021/ministerstvo-financi-k-povinnosti-ridice-44141>.

zjednodušení jak zelenou, tak bílou variantou. V zákoně o pojištění odpovědnosti z provozu vozidla ale pojem zelená karta zůstal beze změny. Já jsem tuto změnu uvítala, protože je to rychlejší a kartu si člověk sám vytiskne téměř hned po sjednání pojištění.

Na úseku dopravy se setkáváme s dalšími přestupky podle jiných zákonů. Jedná se například o přestupky v oblasti pozemních komunikací vymezené v § 42a a § 42b zákona č. 13/1997 Sb., o pozemních komunikacích, z nichž dle § 43 odst. 2 může policie projednat příkazem na místě některé z přestupků fyzických osob. Např. se jedná o přestupek, kdy řidič nezajistí úhradu mýtného pro zpoplatněnou silnici, přičemž je k tomu povinen.¹¹⁹ Za zmínku stojí uvést, že vozidla policie jsou od zpoplatnění osvobozeny, stejně jako ostatní vozidla IZS a další vozidla dle § 20a zákona o pozemních komunikacích.

V případech, kdy vyvození přestupkové odpovědnosti není dostačující, při závažnějších následcích, kterými jsou smrt, těžká újma na zdraví, ublížení na zdraví nebo škoda na majetku, dochází k postihu v oblasti trestního práva. Nejčastěji páchané trestné činy v dopravě jsou spojeny se zaviněnými nehodami. Většina trestných činů je v dopravě spáchána nedbalostně.¹²⁰ Proti podezřelému ze spáchání trestného činu policejní orgán zahájí trestní řízení. Policie působí zejména v přípravném řízení jako OČTŘ, kdy opatřuje podklady pro soudní řízení. V rámci toho spolupracuje s dalšími OČTŘ (např. jak již bylo zmíněno, při nehodě s podezřením spáchání trestného činu příslušníka bezpečnostního sboru policie uvědomí státního zástupce).

Za zajištění kvalitního plnění úkolů služby dopravní policie v trestním řízení z hlediska organizace, koordinace a požadované úrovně trestního řízení odpovídá ředitel ředitelství služby dopravní policie v rámci všech organizačních článků.¹²¹

¹¹⁹ Úhradě mýtného podléhá silniční motorové vozidlo nejméně se čtyřmi koly, jehož největší povolená hmotnost činí více než 3,5 tuny dle §22 odst. 1 zákona o pozemních komunikacích.

¹²⁰ VETEŠNÍK, Pavel a kol. Dopravní právo. 1. vydání. Praha: C. H. Beck 2016, s. 627.

¹²¹ Čl. 3 odst. 1 písm. d) pokynu Policejního prezidenta č. 103/2013, o plnění některých úkolů policejních orgánů Policie České republiky v trestním řízení.

Závěr

Služba dopravní policie je jednou ze služeb policie, které jsou upraveny interními předpisy. Do věcné působnosti této služby patří mnoho úkolů, od přímého dohledu na provoz na pozemních komunikacích po řešení přestupků příkazem na místě. Dopravním policistům se v průběhu jejich více než stoletého působení na území ČR dostalo mnoha oprávnění. Na počátku svého založení, v první polovině 20. století, řídili svými pokyny provoz na křižovatkách a dnes je jim zvláštními zákony svěřena široká působnost v oblasti bezpečnosti a plynulosti provozu na pozemních komunikacích.

Cílem této práce bylo „představení struktury služby dopravní policie“ a „shrnutí věcné působnosti dopravní policie“. Myslím si, že cíl byl ve čtyřech kapitolách bakalářské práce naplněn, i když dopravní policie činností plní opravdu mnoho, jejím hlavním úkolem je dohled na silniční provoz, v rámci kterého je oprávněna vyhledávat a projednávat příkazem na místě či oznamovat ostatním orgánům státní správy porušení právních předpisů na vnitrostátní či mezinárodní úrovni. Trochu odlišným úkolem dopravní policie je řešení dopravních nehod, neboť k těm bývají policisté přivoláni až poté, co k nim dojde. Avšak následné zjištění zavinění nehody účastníky silničního provozu se taktéž buď projedná na místě, nebo se oznámí dalším státním orgánům.

Ve struktuře dopravní policie, kromě základních článků, které plní běžné úkoly spočívající v dohledu na silniční provoz či vyšších článků, které metodicky řídí a usměrňují práci těch nižších, nalézáme také dopravně inženýrský úsek dopravní policie, který vystupuje jako odborný orgán policie ve věcech týkajících se bezpečnosti a plynulosti silničního provozu a plní tak úkoly vyplývající z výkonu státní správy, dálniční oddělení, která se neustále rozrůstají a jsou jim do působnosti svěřeny úseky jednotlivých dálnic a oddělení silničního dohledu, které se specializují na doprovody vozidel většího významu.

Zabývali jsme se otázkou „spolupráce s ostatními orgány“ a „úlohou dopravní policie v rámci dopravně bezpečnostní prevence“. Při plnění úkolů dopravní policie spolupracuje při řešení trestných činů nebo přestupků v rámci jejich oznamování s orgány státní správy, ať už jde o úřady obcí s rozšířenou působností, státní zastupitelství, správce silnic nebo ostatní složky IZS v rámci šetření dopravních nehod. Součinnost vidíme ale i s fyzickými či právníckými osobami například při pořádání akcí ve školách v rámci dopravně bezpečnostní prevence. Prevenci ale spatřujeme již v kontrolách řidičů a vozidel, jelikož každé odhalení porušení

pravidel silničního provozu znamená, že nedojde ke komplikacím na pozemních komunikacích, ke kterým by bez zásahu policie dojít mohlo.

Zákony, které dopadají na činnost dopravní policie jsou stále novelizovány, což je určitě potřebné, jelikož hustota dopravy se neustále zvyšuje, čímž se zvyšuje i možné ohrožení života, zdraví a majetkových hodnot na silnicích.

Dle mého názoru lze očekávat v i následujících letech další zpřísnění pro řidiče a větší oprávnění pro policii za účelem zmírnění nehodovosti a komplikací na silnicích. Dnešní uspěchaná doba a nekázeň řidičů, kteří např. řídí pod vlivem alkoholu nebo jiné návykové látky či řídí vozidlo nezpůsobilé k provozu, se musí korigovat. Závažné přestupky či trestné činy, které výrazně mohou ohrozit život a zdraví účastníků, by měly být trestány přísně. Na druhou stranu, některá porušení právních předpisů v oblasti dopravy nejsou natolik závažná, a proto by měla být v některých případech trestána mírněji (např. špatné parkování, které však neohrožuje bezpečnost a plynulost provozu).

V souvislosti s dopravou musí být zajištěna především bezpečnost účastníků silničního provozu např. vysokým postihováním závažnějšího porušení právních předpisů, jako jsou případy, kdy je řidič vozidla pod vlivem návykové látky. Základem bezpečnosti ale je, a i nadále bude, vzájemná ohleduplnost všech účastníků silničního provozu.

Seznam použitých zdrojů

Literatura

HABICH, Lukáš, KLOUBEK, Martin. Činnost policejních služeb: stav k 1.6.2019. Praha: Policejní akademie České republiky v Praze, 2019. ISBN 978-80-7251-481-6.

JEMELKA, Luboš, VETEŠNÍK, Pavel. Zákon o odpovědnosti za přestupky a řízení o nich, Zákon o některých přestupcích. Komentář. 1. vydání. Praha: C. H. Beck, 2017.

KOČÍ, Roman, KUČEROVÁ, Helena. Silniční právo. 1. vydání. Praha: Leges, 2009.

KONEČNÝ, Jaroslav, LIŠKOVÁ, Jaroslava, DUBOVÁ, Iva. Služba dopravní policie: soubor učebních dokumentů určený policistům služby dopravní policie v 5. a vyšší tarifní třídě. 2., přeprac. vyd. Jihlava: Vyšší policejní škola MV, 2011. ISBN 978-80-260-0678-7.

KOVALČÍKOVÁ, Daniela, ŠTANDERA, Jan. Zákon o provozu na pozemních komunikacích. Komentář. 2. vydání. Praha: C. H. Beck, 2011. ISBN 978-80-7400-418-6.

MACEK, Pavel, FILÁK, Antonín. Základy teorie policejně bezpečnostní činnosti. Praha: Police history, 2004. ISBN 80-86477-21-5.

MACHUTOVÁ, Marcela a kol. Století dopravní policie. Praha: Moto Public, 2021.

PAVLÍČEK, Kamil, KOPECKÝ, Zdeněk. Dopravně bezpečnostní činnost. Zvláštní část. Praha: Police history, 2006. ISBN 80-86477-24-X.

STRAUS, Jiří, SADÍLEK, Zdeněk, MAŘÍK, Oldřich. Vyšetřování dopravních nehod na pozemních komunikacích. Brno: Tribun EU, 2012.

VANGELI, Benedikt. Zákon o Policii České republiky. Komentář. 2. vydání. Praha: C. H. Beck, 2014.

VETEŠNÍK, Pavel a kol. Dopravní právo. 1. vydání. Praha: C. H. Beck 2016.

Právní předpisy

Ústavní zákon č. 1/1993 Sb., ústava České republiky.

Usnesení č. 2/1993 Sb., usnesení předsednictva České národní rady o vyhlášení LISTINY ZÁKLADNÍCH PRÁV A SVOBOD jako součástí ústavního pořádku České republiky.

Ústavní zákon č. 110/1998 Sb., ústavní zákon o bezpečnosti České republiky.

Nařízení Evropského parlamentu a Rady (ES) č. 561/2006 ze dne 15. března 2006 o harmonizaci některých předpisů v sociální oblasti týkajících se silniční dopravy, o změně nařízení Rady (EHS) č. 3821/85 a (ES) č. 2135/98 a o zrušení nařízení Rady (EHS) č. 3820/85.

Vyhláška č. 108/1976 Sb., vyhláška ministra zahraničních věcí o Evropské dohodě o práci osádek vozidel v mezinárodní silniční dopravě (AETR) a Sdělení č. 62/2010 Sb. m. s., sdělení Ministerstva zahraničních věcí, kterým se nahrazují sdělení Ministerstva zahraničních věcí č. 108/1976 Sb., č. 82/1984 Sb. a č. 80/1994 Sb., o vyhlášení přijetí změn a dodatků Evropské dohody o práci osádek vozidel v mezinárodní silniční dopravě (AETR).

Vyhláška č. 64/1987 Sb., vyhláška ministra zahraničních věcí o Evropské dohodě o mezinárodní silniční přepravě nebezpečných věcí (ADR).

Zákon č. 107/1999 Sb., zákon o jednacím řádu Senátu.

Zákon č. 111/1994 Sb., o silniční dopravě ve znění pozdějších předpisů.

Zákon č. 128/2000 Sb., o obcích (obecní zřízení) ve znění pozdějších předpisů.

Zákon č. 13/1997 Sb., o pozemních komunikacích ve znění pozdějších předpisů.

Zákon č. 168/1999 Sb., o pojištění odpovědnosti za škodu způsobenou provozem vozidla ve znění pozdějších předpisů.

Zákon č. 182/1993 Sb., o Ústavním soudu.

Zákon č. 221/1999 Sb., o vojácích z povolání ve znění pozdějších předpisů.

Zákon č. 239/2000 Sb., o integrovaném záchranném systému.

Zákon č. 247/2000 Sb., o získávání a zdokonalování odborné způsobilosti k řízení motorových vozidel ve znění pozdějších předpisů.

Zákon č. 250/2016 Sb., o odpovědnosti za přestupky a řízení o nich ve znění pozdějších předpisů.

Zákon č. 251/2016 Sb., o některých přestupcích.

Zákon č. 273/2008 Sb., o Policii České republiky ve znění pozdějších předpisů.

Zákon č. 283/1991 Sb., zákon České národní rady o Policii České republiky.

Zákon č. 341/2011 Sb., o Generální inspekci bezpečnostních sborů.

Zákon č. 361/2000 Sb., o provozu na pozemních komunikacích ve znění pozdějších předpisů.

Zákon č. 361/2003 Sb., o služebním poměru příslušníků bezpečnostních sborů ve znění pozdějších předpisů.

Zákon č. 40/2009 Sb., trestní zákoník.

Zákon č. 48/1997 Sb., o veřejném zdravotním pojištění ve znění pozdějších předpisů.

Zákon č. 500/2004 Sb., správní řád.

Zákon č. 553/1991 Sb., zákon České národní rady o obecní policii ve znění pozdějších předpisů.

Zákon č. 56/2001 Sb., o podmínkách provozu vozidel na pozemních komunikacích ve znění pozdějších předpisů.

Zákon č. 90/1995 Sb., o jednacím řádu Poslanecké sněmovny.

Závazný pokyn policejního prezidenta č. 137/2009, o organizaci Policie České republiky.

Závazný pokyn policejního prezidenta č. 160/2009 ze dne 4. prosince 2009, kterým se upravuje postup na úseku bezpečnosti a plynulosti silničního provozu.

Pokyn Policejního prezidenta č. 103/2013, o plnění některých úkolů policejních orgánů Policie České republiky v trestním řízení.

Vyhláška č. 294/2015 Sb., kterou se provádějí pravidla provozu na pozemních komunikacích.

Vyhláška č. 32/2001 Sb., vyhláška Ministerstva dopravy a spojů o evidenci dopravních nehod.

NAŘÍZENÍ STATUTÁRNÍHO MĚSTA ČESKÉ BUDĚJOVICE č. 9/2020, kterým se stanoví maximální cena za přiložení a odstranění technických prostředků k zabránění odjezdu vozidla.

Internetové zdroje

AETR v kostce [online]. Ecofleet, 5.8.2020 [cit. 11.03.2022]. Dostupné z: <https://ecofleet.cz/blog/2020/08/05/aetr-v-kostce/>.

Dopravní policie má nový speciální tým [online]. ČT24, 10.1.2022 [cit. 2022-02-03]. Dostupné z: <https://ct24.ceskatelevize.cz/domaci/3425934-dopravni-policie-ma-novy-specialni-tym-mel-resit-mimoradne-udalosti-jako-hromadne>.

I když policie o přetížených kamionech ví, někdy vzniká problém, kde vážit [online]. ČT24, 21. 10. 2020 [cit. 2022-03-21]. Dostupné z: <https://ct24.ceskatelevize.cz/domaci/3211093-i-kdyz-policie-o-pretizenych-kamionech-vi-nekdy-vznika-problem-kde-vazit>.

Ministerstvo financí k povinnosti řidiče předkládat zelenou kartu [online]. Ministerstvo financí ČR, 30. 12. 2021 [cit. 13.03.2022]. Dostupné z: <https://www.mfcr.cz/cs/soukromy-sektor/pojistovnictvi/pojisteni-odpovednosti-z-provozu-vozidla/2021/ministerstvo-financi-k-povinnosti-ridice-44141>.

Náplň činnosti některých služeb [online]. Policie ČR, 28. 3. 2017 [cit. 16.03.2022]. Dostupné z: <https://www.policie.cz/clanek/napln-cinnosti-nekterych-sluzeb.aspx>.

Příkaz na místě v řízení o přestupku [online]. Ministerstvo vnitra České republiky [cit. 13.03.2022]. Dostupné z: <https://www.mvcr.cz/soubor/plna-zneni-2021-sp-3-21-tichy-pdf.aspx>.

Resortní akční plán bezpečnosti a plynulosti silničního provozu 2021-2022 [online]. [cit. 09.03.2022]. Dostupné z: <https://www.mvcr.cz/soubor/resortni-akcni-plan-bezpecnosti-a-plynulosti-silnicniho-provozu-2021-2022.aspx>.

Strategie BESIP [online]. [cit. 09.03.2022]. Dostupné z: <https://www.ibesip.cz/Besip/media/Besip/data/web/Strategie-BESIP-2021-2030.pdf>.

Střet se zvěří [online]. Policie ČR, 24.3.2021 [cit. 2022-03-23]. Dostupné z: <https://www.policie.cz/clanek/stret-se-zveri-452141.aspx>.

Judikatura

Rozsudek Nejvyššího správního soudu ze dne 02.04.2008, č.j. 1 As 12/2008–67.

Usnesení rozšířeného senátu Nejvyššího správního soudu ze dne 12.3.2013 č. j. 1 As 21/2010–65.

Abstrakt

Bakalářská práce na téma „Služba dopravní policie“ se zabývala činností dopravní policie a jejím vývojem. Věnovala se struktuře a historii dopravní policie a jejímu zasazení do organizace Policie České republiky, dále pak dohledu na bezpečnost a plynulost provozu na pozemních komunikacích, jakožto hlavní činnosti dopravní policie, šetření dopravních nehod a krátce problematice řešení dopravních přestupků v působnosti dopravní policie. Celá práce se dále věnovala spolupráci s ostatními orgány a prevenci v oblasti bezpečnosti silničního provozu.

Abstract

The bachelor's thesis on the topic "Traffic Police Service" dealt with the activities of the traffic police and its development. She focused on the structure and history of the traffic police and its involvement in the organization of the Police of the Czech Republic, as well as supervision of road safety and traffic flow, as the main activities of the traffic police, traffic accident investigation and briefly the resolution of traffic offenses. The whole work was also devoted to cooperation with other authorities and prevention in the field of road safety.

Klíčová slova

Policie, dopravní policie, dohled na silniční provoz, nehoda, silniční provoz.

Key Words

Police, traffic police, road traffic supervision, accident, road traffic.